

**A BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
FRISSDIPLOMÁSAINAK ELHELYEZKEDÉSI ESÉLYEI**

**TELEFONOS FELMÉRÉS A BME-N 2007-BEN, 2008-BAN ÉS 2009-BEN VÉGZETTEK
KÖRÉBEN**

Készítette:

Szabó Imre

Felelős kiadó:

Szabó Imre

Budapest, 2011. március 30.

Készült a TÁMOP 4.1.1-08/2/KMR-2009-0015 azonosítószámú pályázat keretében a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Diákközpont gondozásában.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@nfu.gov.hu • www.nfu.hu

TARTALOMJEGYZÉK

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
2. BEVEZETÉS, MÓDSZERTAN	3
2.1. ADATGYŰJTÉS MÓDSZERTANA ÉS LEBONYOLÍTÁSA	3
2.2. ADATOK MEGJELENÍTÉSE, ELEMZÉSE	4
2.3. REPREZENTATIVITÁS	5
3. VÁLASZOLÓK FŐBB ADATAI	5
3.1. KOR	5
3.2. FELSOROKÚ VÉGZETTSÉG	6
3.3. LAKÓHELY	6
4. TOVÁBBI TANULMÁNYOK	7
4.1. FELSOROKTATÁSI INTÉZMÉNYBEN VALÓ TOVÁBBI TANULMÁNYOK	7
4.2. TOVÁBBKÉPZÉS	8
4.2.1. EDDIG LEZAJLOTT TOVÁBBKÉPZÉS	8
4.2.2. TERVEZETT TOVÁBBKÉPZÉS	9
5. A TANULMÁNYOK MEGÍTÉLÉSE	10
5.1. AZ EGYETEMEN TANULTAK HASZNOSÍTHATÓSÁGA	10
5.2. A KÉPZÉS MEGÍTÉLÉSE	11
5.3. A SZAKMA ERKÖLCSI ÉS ANYAGI MEGBECSÜLTSEGE	14
5.4. AZ EGYETEMI ÉLETRŐL VALÓ EMLÉKEK	15
6. KAPCSOLAT AZ INTÉZMÉNNYEL	15
7. KAPCSOLAT AZ DIÁKTÁRSÁKRÓL	17
8. ELHELYEZKEDÉS	17
8.1. AZ ELHELYEZKEDÉST SEGÍTŐ CSATORNÁK	17
8.2. AZ ELHELYEZKEDÉSHEZ SZÜKSÉGES IDŐ	19
8.3. AZ ELHELYEZKEDÉSHEZ ELVÁRT SEGÍTSÉGFORRÁSOK	20
8.4. AZ ELHELYEZKEDÉSBEN SZEREPET JÁTSZÓ TÉNYEZŐK	21
9. MUNKAERŐ-PIACI STÁTUSZ, MUNKAHELYEK	21
9.1. STÁTUSZ	21
9.2. AZ ELSŐ MUNKAHELY	22
9.3. A JELENLEG BETÖLTÖTT MUNKAHELY	22
9.4. A MUNKA SZAKMAISÁGA, A MUNKAKÖR	23
9.5. A MUNKÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÉSZSÉGEK, SZÜKSÉGES NYELVTUDÁS	24
9.6. VEZETŐI BEOSZTÁS, ELÉGEDETTSÉG	25
9.7. ALKALMAZÓ CÉG JELLEMZŐI	26
9.8. JÖVEDELMI VISZONYOK	28
MELLÉKLETEK	31
1. SZÁMÚ MELLÉKLET: A VÉGZETEK KÉRDŐÍVBEN SZEREPLŐ KÉRDÉSEK	31
HIVATKOZÁSJEGYZÉK	32

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az új felsőoktatási törvény 2005. évi életbe lépésével újabb lendületet kapott a diplomások pályakövetése, mivel jogszabályilag előírt feladat lett a felsőoktatási intézményeknek, azonban ezen a téren egyetemünk már 2005-ben is több éves múltra tekintett vissza. A BME-n 1999-től évente, így immár tizenkettedik alkalommal készítettük el a Műegyetemen végzettek pályakövetéséről szóló elemzésünket, azonban ezek a felmérések postai és online megkeresésen alapult és anonim kitöltést tett lehetővé. A TÁMOP 4.1.1. projekt keretében vállaltuk, hogy 2010 őszén végrehajtunk személyes megkeresésen alapuló telefonos felmérést, amely során a 2007-ben, a 2008-ban és 2009-ben főiskolai képzésben, egyetemi képzésben, alapképzésben és doktori képzésben diplomát szerzett magyar állampolgárságú hallgatókból kiválasztott reprezentatív minta személyes megkeresésére és kikérdezésére irányult a vizsgálat. Fontos felismerni, hogy az utókövetés eredményei lehetőséget biztosítanak önmagunk jobb megismerésére és fejlesztéseink megalapozására, pusztán a törvényben foglaltak betartásával.

2. BEVEZETÉS, MÓDSZERTAN

Az elvégzett utókövetés vizsgálat részét képezi a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) minőségbiztosítási rendszerének, melynek keretében az egyetem rendszeresen felmérést végez az elsős hallgatók, a végzett hallgatók és a végzetteket foglalkoztató szervezetek körében.

Jelen felmérés célja, hogy pontosabb képet kapjunk a végzett hallgatók munkaerő-piaci helyzetéről. A felmérést a TÁMOP 4.1.3. „A felsőoktatási szolgáltatások rendszer szintű fejlesztése” kiemelt projekt keretén belül, az Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. (Educatio) által készített módszertan betartása valósítottuk meg. A felmérésre vonatkozóan részletes szabályokat nem írt elő az Educatio, így olyan saját kérdőívet alakítottunk ki, amely kérdőív több korábbi kérdőív kérdéseit vette át. A kérdőív átvette a 2010. tavaszán egyetemünkön is lezajlott online, az Educatio Kft. által adott standard kérdőívblokkot és intézmény-specifikus kérdéseket is tartalmazó DPR felmérés kérdéseit, az Educatio Kft. által TÁMOP 4.1.3. projekt keretén belül, Diplomás Pályakövető Rendszer empirikus kutatási programjának keretében lebonyolított személyes megkeresésen alapuló DPR nagymintás vizsgálat kérdőívének kérdéseit, és a saját korábbi felméréseinkben szereplő kérdéseket. A kérdőív ilyen összetétele a korábbi kérdőívekkel való összehasonlítás lehetőségét kívánja biztosítani.

A projekt céljai közt meghatározottaknak megfelelően, és a kiadott módszertan figyelembevételével a felmérésbe a 2007-ben, a 2008-ban és 2009-ben, hagyományos főiskolai és egyetemi képzésen, alapképzésen, valamint doktori képzésen végzetteket tekintettük alapsokaságnak a képzés tagozatától és finanszírozásától függetlenül. A végzettek mellett a kutatásba bevontuk – a korábbi évekhez hasonlóan – a diplomával még nem rendelkező, de abszolutóriumot szerzett vagy záróvizsgát tett hallgatókat is.

Ahhoz, hogy az adatok kiértékelése során kapott információkat mérni tudjuk, – a forrás pontos megjelölése mellett – felhasználjuk az Educatio által készített országos diplomás pályakövetés adatait, továbbá merítünk az Állami Foglalkoztatási Szolgálat (ÁFSz), a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) és a Magyar Nemzeti Bank (MNB) által közzétett adatokból is.

2.1. ADATGYŰJTÉS MÓDSZERTANA ÉS LEBONYOLÍTÁSA

A felmérést kismintás telefonos lekérdezéses technikával hajtottuk végre a 2010. őszi tervezett időponthoz képest szakmai megfontolások alapján kicsit később, 2011. januárjában. A hallgatóktól a kérdőíveket a BME Diákközpont a Hallgatói Információs és Pénzügyi Rendszerben (Neptun

rendszerben) szereplő és a korábbi DPR kutatások során általuk megadott információk segítségével – az adatvédelmi szabályok betartása mellett – kérdeztük le előre meghatározott válaszadói létszám elérése érdekében.

A felmérés során alapsokaságnak a 2007-ben, a 2008-ban és 2009-ben, hagyományos főiskolai és egyetemi képzésen, alapképzésen, valamint doktori képzésen végzetteket a képzés tagozatától és finanszírozásától függetlenül tekintettük, tehát a minta elkészítése során ezen hallgatók, Neptun rendszer által szolgáltatott adatait tekintettük kiindulásnak, aminek létszámadatait a 7. táblázat tartalmazza.

Alapsokaság	KAROK								
	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Száma [fő]	790	727	1227	1378	462	212	683	2347	7826
Karok közötti aránya [%]	10,09	9,29	15,68	17,61	5,90	2,71	8,73	29,99	100
Férfiak aránya [%]	70,00	44,02	85,00	48,04	88,96	77,36	43,92	94,67	72,51
Nők aránya [%]	30,00	55,98	15,00	51,96	11,04	22,64	56,08	5,33	27,49

1. táblázat: A 2007-ben, 2008-ban és 2009-ben végzettek létszámadatai, karonként

Mintakészítés során az évfolyamonként, szakonként, nemenként, tagozatonként és finanszírozási csoportonként képzett 343 csoport arányos megvalósítást tartottuk elsődleges célnak. Ennek megvalósítása érdekében megvizsgáltuk a végzettek elérhetőségeit, és így már csak 327 megkeresési csoportot maradt. A 327 megkeresési csoportba tartozó hallgatók közül végül 478 fő elérését tűztük ki célul, a csoportok súlyának megfelelő, de csoportonként legalább 1 fő bontásban.

Ennek végrehajtásához a megkeresési csoportokon belül a hallgatókat véletlenszerűen sorrendbe raktuk, és a sorrendnek megfelelően telefonos úton kérdezőbiztosok keresték meg őket, míg valamely hallgatóval sikeres kitöltést sikerült elérni. A sikeres megkeresések során adott válaszokat a kérdezőbiztosok rögzítették elektronikus kérdőívekben internetes felületen, a válaszadó hallgató adataival együtt. Az érintett hallgatókat 2011. január 17. és január 28. között kerestük fel.

A megadott módszertannak megfelelően a telefonos megkeresésben résztvevőkkel azonos kérdőívet töltöttünk ki, amely – az online kitöltős megkeresésétől eltérően – a központilag megadott kérdések mellett kitért a felsőoktatási intézménnyel kapcsolatos véleményekre és az elhelyezkedést jellemző információkra.

2.2. ADATOK MEGJELENÍTÉSE, ELEMZÉSE

A százalékos értékelés esetén a vizsgált értékek a bázisértéktől való, a bázisérték legalább 20%-ával megegyező eltérését értékeljük jelentősnek.

A felméréseinek eredményeit tartalmazó táblázatoknál a következő jelöléseket alkalmazzuk: a 2007-ben végzettek adatait „2007.”-ként, a 2008-ban végzettek adatait „2008.”-ként, a 2009-ben végzettek adatait „2009.”-ként, 2007-ben végzettek alapadatait „2007Alap”-ként, a 2008-ban végzettek alapadatait „2008Alap”-ként, a 2009-ben végzettek adatait „2009Alap”-ként jelöljük. 2010. tavaszán készített 2007-ben és 2009-ben végzettek közti pályakövetési önkitöltős felmérés adatai is megjelenítjük, az akkor a következő jelöléseket alkalmazzuk: 2007-ben végzettek adatait „2007T”-ként, a 2009-ben végzettek adatait „2009T”-ként jelöljük.

Azokban az esetekben, amikor egy válasz-kategória nem szerepelt, az adott cellát sötét háttérrel látjuk el. Amikor az adott kategóriában nem kaptunk választ, a cella „-” jelet tartalmaz, továbbá, ha a kapott válaszok aránya a kerekítés során nulla értéket vett fel, azt „0”-val jelöljük. Az egyetem egyes karainak rövidítései a következő konvenciókat alkalmazzuk: Építésztechnológiai Kar (ÉPK), Építőmérnöki Kar (ÉMK), Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar (GTK), Gépészmérnöki Kar

(GPK), Közlekedésmérnöki Kar (KSK), Természettudományi Kar (TTK), Vegyészmérnöki és Biomérnöki Kar (VBK), Villamosmérnöki és Informatikai Kar (VIK).

2.3. REPRESENTATIVITÁS

A Neptun rendszer segítségével azonosított 7826 végzett közül 6839 végzett esetén rendelkezünk telefonos eléréssel, akik a 327 megkeresési csoportba tartoztak, és akik közül 478 fő elérését tüztük ki célul. A telefonálás során 1082 fő hallgatót kerestünk meg, akik közül 471 fő jelezte, hogy nem kívánt részt venni a felmérésben, 178 főt nem sikerült elérni, és további 3 fő pedig nem töltötte ki a kérdőívet teljesen. Az alacsony létszámú megkeresési csoportok közül 67 esetén elfogyott a csoport keretében megkérdezhető végzetek listája, így a tervezettől eltérően csak 260 megkeresési csoport esetén sikerült elérni a tervezett létszámot.

430 fő hallgatóval sikerült kitölteni a kérdőívet. Ez a létszám alacsonyabb, mint az összes tervezett 478 fő, de magasabb, mint a teljesülő megkeresési csoportoknál tervezett 411 fő, de az információk használhatósága miatt inkább megtartottuk. Az így kapott válaszok kari eloszlását a 10. táblázat tartalmazza.

Minta	KAROK								
	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Száma [fő]	42	37	79	74	29	22	42	105	430
Karok közötti aránya [%]	9,77	8,60	18,37	17,21	6,74	5,12	9,77	24,42	100
Férfiak aránya [%]	64,29	48,65	68,35	45,95	72,41	63,64	50	91,43	66,28
Nők aránya [%]	35,71	51,35	31,65	54,05	27,59	36,36	50	8,57	33,72

2. táblázat: A válaszoló végzetek megoszlása, karonként [%]

Az adatfeldolgozás során itt is súlyozási eljárást használtunk, melynek során a válaszokhoz tartozó súlyt a 106 megkeresési csoportba tartozó hallgatók létszámának és az adott csoporthoz tartozó válaszadók aránya határozza meg, aminek eredményét tartalmazza a 10. táblázat.

Súlyozás utáni arányok	KAROK								
	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Karok részaránya	10,23	9,45	15,73	17,81	5,95	2,48	8,50	29,85	100
Férfiak aránya	70,04	44,38	85,17	48,27	88,99	82,01	43,14	95,92	72,98
Nők aránya	29,96	55,62	14,83	51,73	11,01	17,99	56,86	4,08	27,02

3. táblázat: A megkeresés során súlyozással kapott megoszlás, karonként [%]

3. VÁLASZOLÓK FŐBB ADATAI

3.1. KOR

A válaszadók kor szerinti megoszlása lehetőséget ad a minta reprezentativitásának vizsgálatára, mivel az alapsokaság esetén is ismerhetjük ezt a Neptun rendszer adatai alapján. A végzetek, illetve a Neptunból szerzett adatok eloszlása a 4. táblázatban. Megállapítható, hogy a súlyozással létrehozott sokaságban mindhárom évfolyam esetén a későbbi születésűek, és ezzel együtt tanulmányaikat valószínűleg később megkezdők kicsit túlreprezentáltak.

Születési év	Végzés éve						
	2007.	2007Alap	2008.	2008Alap	2009.	2009Alap	Együtt
1980 előtt	20,82	21,7	18,01	15,63	11,39	10,4	16,28
1980	4,16	10,4	5,49	5,68	3,28	3,1	4,22
1981	14,85	14,6	13,52	10,16	3,82	5,0	10,13
1982	25,81	21,6	10,50	14,47	6,07	8,7	13,45
1983	26,87	21,6	23,98	21,01	13,11	11,6	20,61
1984	7,28	9,5	22,82	22,42	13,18	16,7	14,30
1985	–	0,4	5,68	10,38	27,62	19,2	12,52
1986	0,21	0,2	–	0,21	11,93	16,8	4,73
1986 után	–	0,2	–	0,04	9,60	8,5	3,76

4. táblázat: A végzetek megoszlása születési év szerint, végzési évenként [%]

3.2. FELSOROKÚ VÉZETTSÉG

A válaszadók végzettség szerinti megoszlása lehetőséget ad a minta reprezentativitásának vizsgálatára, mivel az alapsokaság esetén is ismerhetjük ezt a Neptun rendszer adatai alapján. A végzetek, illetve a Neptunból szerzett adatok eloszlása a 5. táblázatban. Megállapítható, hogy a súlyozással létrehozott sokaságban mindhárom évfolyam esetén megfelelő.

Felsőfokú végzettség szintje	Végzés éve						
	2007.	2007Alap	2008.	2008Alap	2009.	2009Alap	Együtt
Hagyományos egyetemi képzés	85,13	84,42	89,32	88,81	69,75	69,23	80,38
Hagyományos főiskolai képzés	8,95	8,66	8,82	8,71	6,37	6,28	7,90
Bachelor képzés (BA/BSc)	–	0,17	0,30	0,34	21,98	22,04	8,69
Doktori képzés (PhD/DLA)	5,91	6,76	1,56	2,13	1,91	2,44	3,03

5. táblázat: A végzetek megoszlása végzettség szintje szerint, végzési évenként [%]

3.3. LAKÓHELY

A jelen kutatás is – a korábbiakhoz hasonlóan – lehetővé teszi, hogy külön-külön vizsgáljuk a végzetek jelenlegi és tanulmányai előtti lakóhely szerinti megoszlását, ami lehetőséget ad a településtípusok közti (főként főváros-vidék viszonylatban) migráció megfigyelésére. A végzetek tanulmányaik előtti lakóhelyének meghatározásához a korábbi kutatások során a szülők lakóhelyének megkérdezését, illetve a 14 éves korban való lakóhelyre történő rákérdezést módszerét használtuk, azonban jelen esetben a NEPTUN alapadatai rendelkezésünkre állnak, így az ebben szereplő állandó lakcím alapján határozzuk meg. A módszerek természetesen kismértékben eltérő információkra kérdeznek rá, így a különböző kutatások adatainak összehasonlítása csak visszafogottan valósítható meg.

Megállapítható (6. és 7. táblázat), hogy a fővárosba történő migráció mértéke továbbra is jelentős, hiszen, míg az egyetemi állandó lakcímet tekintve 29-31% a budapestiek aránya, addig a jelenlegi lakóhely esetében 60-68% jelölte meg Budapestet. Amíg a fővárosi gyökerű hallgatók 6,9%-a (3-10%) költözött el a városból, addig a vidékiek közel fele költözött a fővárosba, illetve maradt itt tanulmányai végeztével (ami jelentősen kisebb, mint a korábbi önkéntöltős kérdőívek esetén). A végzetek korábbi és jelenlegi lakóhelyét összehasonlítva a fővárosiak arányának növekedése a Gazdaság- és Társadalomtudományi Karon és a Természettudományi Karon a legkisebb, míg az Építésmérnöki Karon, a Vegyészmérnöki és Biomérnöki Karon és Villamosmérnöki és Informatikai Karon a legmagasabb. A többi településtípus közti vándorlás mélyebb elemzése során megállapítható, hogy karonként jelentősen eltér, azonban az az érdekesség figyelhető meg, hogy egyetemi szinten a vidéki településtípusok esetén közel azonos a hasonló településméretű maradó

aránya (40-50%). A válaszadók 0,9%-a él külföldön, amely arány megfelel a korábbi évekhez képest. A külföldön élők aránya a Gépészmérnöki Karon és a Villamosmérnöki és Informatikai Karon végzettek között magas.

Egyetem alatti lakóhelye	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Budapest	29,45	30,19	31,05	30,54	21,94	31,97	24,53	29,21	55,82	29,17	33,56	30,30
Megyeszékhely	18,41	27,95	18,88	31,33	21,37	22,52	22,53	18,68	19,58	13,10	20,34	21,48
Egyéb város	31,94	25,24	30,79	27,75	35,88	22,35	35,88	40,97	20,90	30,69	26,73	29,46
Község	20,20	16,14	18,28	9,69	20,82	23,16	17,06	10,70	3,70	27,04	17,88	18,22
Külföld	–	0,48	1,00	0,69	–	–	–	0,44	–	–	1,49	0,54

6. táblázat: A végzettek megoszlása az egyetem alatti állandó lakóhelye szerint NEPTUN alapján, karonként [%]

Végzettek lakóhelye	Végzése éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Budapest	62,12	60,61	68,19	69,77	61,32	66,83	44,15	62,20	78,57	68,28	71,26	64,03
Megyeszékhely	9,82	14,23	11,41	9,55	23,48	13,76	15,75	16,26	11,64	6,78	5,97	11,78
Egyéb város	19,82	16,05	12,48	20,55	8,47	10,98	24,58	10,84	9,79	10,53	16,81	15,81
Község	8,25	6,77	7,42	–	6,74	6,26	14,42	10,70	–	14,41	4,77	7,48
Külföld	–	2,34	0,50	0,13	–	2,17	1,10	–	–	–	1,19	0,91

7. táblázat: A végzettek megoszlása a saját lakóhely szerint, karonként és összesítve [%]

A végzettek tanulmányai alatti és jelenlegi lakhelyének megyei szintű elemzése alapján megállapítható, hogy mind a három időpontban a lakhelynél a fővárost Pest megye és Fejér megye követi. Az adatok alapján a legszélesebbkörű beiskolázási bázisa a Gépészmérnöki Karnak valamint a Villamosmérnöki és Informatikai Karnak van, amely sokszínűség a Gépészmérnöki Karnán marad meg legjobban az elhelyezkedés során. Ezen információkat a korábbi felmérések is tartalmazzák.

4. TOVÁBBI TANULMÁNYOK

A válaszadókat megkérdeztük a jelenlegi és tervezett tanulmányairól, annak érdekében, hogy a végzettek tanulási szokásait megismerhessük.

4.1. FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYBEN VALÓ TOVÁBBI TANULMÁNYOK

A végzettek közel 17,9%-a jelezte, hogy részt vesz/vett a BME más karán is valamilyen képzésben, továbbá a végzettek 5,3%-a jelezte, hogy részt vesz a más felsőoktatási intézményen valamilyen képzésben. A 8.-10. táblázat tartalmazza a végzettek további tanulmányaival kapcsolatos válaszok adatait.

Képzés típusa	Végzés éve			
	2007.	2008.	2009.	Együtt
Alapképzés (BA/BSc)	3,61	16,82	9,94	10,07
Mesterképzés (MA/MSc)	16,10	–	58,98	39,60
Doktori képzés (PhD/DLA)	45,10	60,29	15,33	29,55
Hagyományos egyetemi és főiskolai képzés	1,50	7,98	6,35	5,75
Felsőfokú szakképzés	21,66	0,29	4,66	7,02
Szakirányú továbbképzés	12,02	14,61	4,74	8,00

8. táblázat: A végzettek megoszlása további képzések típusa szerint [%]

Finanszírozás formája	Végzés éve			
	2007.	2008.	2009.	Együtt
Államilag támogatott	10,66	42,89	71,08	55,25
Költségtérítéses	89,34	57,11	28,92	44,75

9. táblázat: A végzettek megoszlása további képzések típusa szerint [%]

Tagozat típusa	Végzés éve			
	2007.	2008.	2009.	Együtt
Nappali tagozat	45,83	70,93	79,11	71,29
Esti tagozat	15,35	–	3,80	5,24
Levelező tagozat	38,82	29,07	12,60	20,69
Távoktatás	–	–	4,48	2,78

10. táblázat: A végzettek megoszlása további képzések típusa szerint [%]

A végzettek válaszaiból kiderül, hogy közel 40%-ban mesterképzésen vettek részt, ami az alapképzés továbbtanulási célja, illetve újabb egyetemi szintű végzettség elérését teszi lehetővé. A második leggyakoribb a doktori képzés, ami az egyetemi képzés továbbtanulási lehetősége. A további képzéseket túlnyomó többségben nappali tagozaton és szinte azonos arányban vettek részt államilag finanszírozott és költségtérítéses formában végezték.

4.2. TOVÁBBKÉPZÉS

4.2.1. EDDIG LEZAJLOTT TOVÁBBKÉPZÉS

A 2007-ben végzettek 46,3%-a, a 2008-ban végzettek 50,2%-a, míg a 2009-ben végzettek 70,1%-a jelenleg is részt vesz továbbképzésen, vagy a végzést követő időszakban részt vett ilyenén. A továbbképzést igénybevevők korábbi években is megfigyelt magas aránya figyelemre méltó, és bizonyítékot jelent arra nézve, hogy a végzettek többsége nem csupán a távoli jövőben, hanem már gyakorlatilag a munkakezdés időszakában igényli a megszerzett tudásának kiegészítését, bővítését, vagy munkaadója látja szükségét ennek.

A továbbképzésen résztvevők aránya	Végzése éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Részt vett már korábban	33,58	44,40	64,33	42,89	55,89	47,16	45,38	49,30	44,97	41,26	53,26	48,67
Jelenleg is részt vesz	12,79	5,78	5,82	12,76	8,98	7,42	8,61	0,44	15,34	14,46	5,07	7,97
Nem vett részt	53,64	49,81	29,85	44,35	35,13	45,42	46,01	50,26	39,68	44,28	41,67	43,37

11. táblázat: A végzettek továbbképzésen való részvétele, karonként [%]

A végzettek esetén megvalósult továbbképzésekre vonatkozó válaszok karonként igen eltérőek, ugyanakkor azt is láthatjuk, hogy a megkérdezettek jelenlegi foglalkoztatási státuszától, munkakörétől sem teljesen függetlenek. A nagyobb létszámú karok közül legkevésbé a Közlekedésmérnöki Kar frissdiplomásai vettek részt valamilyen továbbképzésen. Igen magas aktivitás jellemzi ugyanakkor az Építésmérnöki Kar – az előző évektől eltérően –, de ide sorolható még a Természettudományi Kar és a Villamosmérnöki és Informatikai Kar is. Ez utalhat arra, hogy ezekben a szakmákban az ismeretek igen gyorsan változnak, de jelentheti azt is, hogy a munkájukban nagymértékű specializációra van szükség, és ezért a munkáltatók (amint a későbbiekben látni fogjuk, e két karon elsősorban ők a továbbképzések finanszírozói) mihamarabb

szükségét látják annak, hogy speciális (pl. a cégre vagy egy adott szakterületre jellemző) ismeretekkel bővítsék frissdiplomásaik alapismereteit.

A továbbképzés szükségessége	Végzése éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Nagyon nagymértékben	15,63	25,18	20,87	26,65	20,91	15,84	23,37	20,22	32,28	13,48	20,65	20,64
Nagymértékben	69,68	51,59	36,59	41,06	48,61	51,72	63,46	48,68	52,65	57,55	46,01	51,13
Kismértékben	13,74	18,29	28,48	28,01	19,20	24,59	7,98	30,44	15,08	17,03	24,60	20,91
Egyáltalán nem	0,95	2,32	12,47	4,28	7,58	7,85	2,69	0,66	–	11,94	6,56	5,88
Nem tudom	–	2,62	1,59	–	3,70	–	2,50	–	–	–	2,18	1,43

12. táblázat: A végzettek továbbképzésen való részvételének szükségessége, karonként [%]

A Műegyetemen végzettek továbbképzés iránti igényét tíz éve folyamatosan figyeljük, és évről-évre azt tapasztaltuk, hogy rendkívül magas (90% körüli) vagy magas (60% körüli) volt azoknak az aránya, akik továbbképzésüket szükségesnek látják. Megfigyelhető volt ez annak ellenére, hogy – amint azt az előbbieken részletesen bemutattuk – a végzettek többsége már részt vett, vagy jelenleg is részt vesz valamilyen tanfolyamon, továbbképzésen, most is azt találtuk, hogy a végzett hallgatók körében óriási az igény a további tanulásra, és ez gyakorlatilag karoktól függetlenül mindenkire elmondható volt. A jelen felmérés adatai alapján az újabb tanulmányokra jelentkezők aránya ezeknek megfelel, mivel a válaszolók több mint 70%-a (biztosan vagy valószínűleg) nem tervezi újabb tanulmányok megkezdését. Ez az arány az előző kutatásban alkalmazott kérdés adatainak jól megfelel.

4.2.2. TERVEZETT TOVÁBBKÉPZÉS

A válaszadókat megkérdeztük tervezett továbbképzésükről, és az adatok alapján (13. táblázat) megállapítható, hogy mindhárom évfolyam esetén a válaszolók közel 45%-a tervezi továbbképzésen való részvételét.

Saját továbbképzését tervezi	Végzése éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Igen, biztosan	3,61	21,99	18,34	17,70	29,85	8,44	17,91	17,18	6,35	22,34	8,85	14,90
Igen, valószínű	45,26	22,84	31,75	50,24	13,18	43,41	34,92	39,30	32,28	23,91	29,07	33,23
Nem valószínű	11,60	11,98	9,44	8,49	9,10	10,04	13,61	6,74	4,76	10,17	12,59	10,87
Biztosan nem	35,65	41,53	36,59	23,19	41,33	36,13	27,01	36,78	44,44	42,50	47,21	37,79
Nem tudom	3,88	1,66	3,88	0,38	6,55	1,98	6,55	–	12,17	1,08	2,28	3,21

13. táblázat: A végzettek továbbképzésen való részvétele, karonként [%]

A továbbképzések formái között az utóbbi év adataitól jelentősen eltérő információk jelentek meg, amelyek értelmezését megnehezíti, hogy a válaszolók közül nagyon kevesen töltötték ki. Az információkat a 14. és 15. táblázatban közöljük, és egyúttal jelezzük, hogy az ebben szereplő információk újbóli kontrollálása szükséges lehet, főként, hogy az adatok alapján a diplomával rendelkező végzettjeink között jelentős igény merül fel a felsőfokú szakképzés iránt. Az adatok ismételt kontrollálását a további kutatások során végezzük el, egyúttal a kérdőív felépítésének átalakításával és magyarázó kiegészítések alkalmazásával szeretnénk a későbbi kutatások felhasználhatóságát növelni.

A továbbképzés formája	Végzés éve, összes végzett arányában				Végzés éve, továbbképzésben résztvevők arányában			
	2007.	2008.	2009.	Együtt	2007.	2008.	2009.	Együtt
Vállalat által szervezett tanfolyam	15,75	7,64	6,35	9,62	39,21	21,33	13,25	22,96
Egyéb, nem akkreditált tanfolyam	16,31	4,46	7,90	9,43	40,60	12,46	16,48	22,52
Felsőfokú szakképzés	26,94	9,37	16,90	17,69	67,05	26,14	35,27	42,23
Szakirányú továbbképzés	10,27	14,19	8,68	10,84	25,57	39,61	18,12	25,88
Bachelor képzés (BA/BSc)	3,98	1,65	10,85	5,96	9,90	4,60	22,65	14,23
Egységes és osztatlan képzés	1,16	1,73	0,84	1,21	2,88	4,83	1,75	2,88
Mesterképzés (MA/MSc)	6,41	4,81	17,92	10,43	15,97	13,41	37,40	24,89
Doktori képzés (Phd/DLA)	4,15	5,26	10,65	7,03	10,33	14,69	22,23	16,79
Szakvizsgálóhoz kapcsolódó kötelező képzés	9,84	26,24	1,47	11,53	24,48	73,23	3,06	27,53
Egyéb	15,75	7,64	6,35	9,62	39,21	21,33	13,25	22,96

14. táblázat: A végzetek által igénybe vett továbbképzések formája [%]

A továbbképzés formája	KAROK								
	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Vállalat által szervezett tanfolyam	15,59	5,24	13,83	34,94	8,97	26,03	35,56	15,71	20,01
Egyéb, nem akkreditált tanfolyam	21,05	4,59	20,63	27,67	8,97	8,22	25,79	18,04	19,62
Felsőfokú szakképzés	55,16	25,11	32,14	40,92	21,29	26,03	45,76	31,20	36,80
Szakirányú továbbképzés	31,75	49,29	11,42	21,98	5,07	–	22,48	22,48	22,55
Bachelor képzés (BA/BSc)	13,50	8,52	9,24	4,95	16,46	8,22	5,77	23,69	12,40
Egységes és osztatlan képzés	4,15	–	4,36	5,82	–	–	–	–	2,51
Mesterképzés (MA/MSc)	–	–	28,24	31,32	32,92	43,84	17,78	26,03	21,69
Doktori képzés (Phd/DLA)	10,57	0,33	3,84	8,79	–	54,79	27,92	31,10	14,63
Szakvizsgálóhoz kapcsolódó kötelező képzés	23,00	35,69	28,39	26,02	39,70	1,37	6,89	19,04	23,99
Egyéb	15,59	5,24	13,83	34,94	8,97	26,03	35,56	15,71	20,01

15. táblázat: A végzetek által gyakrabban igénybe vett továbbképzési formák a továbbképzésben résztvevők arányában, karonként [%]

5. A TANULMÁNYOK MEGÍTÉLÉSE

A végzetek munkaerő-piaci pozíciójának megítéléséhez hasznos adalékot nyújtanak azok az információk, amelyeket a végzett hallgatók képzéssel, illetve az egyetemen megszerzett tudásuk, diplomájuk hasznosíthatóságával kapcsolatban adtak. Ezek az információk árnyaltabb képet adnak arról, hogy a végzetek mennyire tudják hasznosítani megszerzett tudásukat, melyek a képzés erősségei és gyenge pontjai. Mindezek ismerete a munkaerő-piaci igényekhez jobban igazodó képzési tartalom kialakításában elengedhetetlenül fontos információt jelentenek.

5.1. AZ EGYETEMEN TANULTAK HASZNOSÍTHATÓSÁGA

Évről-évre megkérdezzük a végzeteket, hogy az egyetemen tanultakat mennyire vélik hasznosnak munkájukban. A végzés után másfél-két évvel történő értékelés nyilvánvalóan nem lehet teljes körű, némi visszajelzést azonban adhat a képzés számára. A korábbi évekhez hasonlóan a válaszok most is arra utalnak, hogy az egyetemen szerzett ismeretek elengedhetetlenek (21,8%), vagy jól használhatóak (43,93%) a végzetek közel kétharmada esetén. Amennyiben figyelembe vesszük,

hogy egyes szakok ismeretanyagának egy része hamar elavul, ez érthető. A korábbi évek adataihoz képest kismértékű javulás figyelhető meg a válaszokban.

Tanulmányok hasznosíthatósága	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Elengedhetetlen	28,89	22,37	15,91	30,83	23,15	21,76	11,30	25,07	50,00	20,48	21,74	21,80
Jól használható	38,18	41,96	49,82	37,50	62,15	47,77	35,82	22,07	25,29	45,87	48,24	43,93
Részben használható	24,48	30,17	24,55	23,73	11,65	23,54	38,24	47,00	21,26	20,72	23,93	26,19
Alig használható	5,15	4,86	4,88	2,96	–	5,88	5,39	5,86	3,45	11,37	4,54	4,96
Egyáltalán nem használható	1,23	0,14	0,79	–	–	0,09	2,36	–	–	–	1,06	0,74
Nem tudom, nem dolgoztam még a szakmámban	2,06	0,51	4,05	4,98	3,05	0,95	6,89	–	–	1,56	0,49	2,39

16. táblázat: Az egyetemi tanulmányok hasznosíthatósága a végzetek munkájában, karonként és összesítve [%]

A legkedvezőbb értékelést az idén a Természettudományi Karon és az Építészmérnöki Karon végzetek adták, ahol nagyon gyenge („*egyáltalán nem használható*”) minősítés nem is fordult elő. Továbbra is kedvezőtlenebb a Gazdaság- és Társadalomtudományi Karon végzett hallgatók utólagos értékelése, ami arra utal, hogy a végzetek – kikerülve a munkaerőpiacra – kissé más elvárásokkal kerülnek szembe. Azzal kapcsolatban, hogy milyen jellegű ismereteket hiányolnak a diákok munkájuk során, egy rövid kérdőív keretei között nehéz választ adni. A tanulmány későbbi részében azonban megkíséreltük feltárni a képzés erősségeit és hiányosságait.

5.2. A KÉPZÉS MEGÍTÉLÉSE

Az előző év során alkalmazott, a képzés erősségeit és gyengeségeit vizsgáló kérdőív részt használtuk fel a jelen felmérésben, és ezt kiegészítettük 2 újabb kérdéssel az egyetemmel kapcsolatban. Ennek megfelelően 8 állítás kapcsán kértük a kérdezettek véleményét a képzéssel kapcsolatban (mindegyik egy 1-5-ig terjedő skálán volt értékelhető), majd ezt követően arra kértük őket, hogy saját szavaikkal fogalmazzák meg a Műegyetemen kapott képzés erősségeit és gyengeségeit, továbbá újabb 8 állítás kapcsán kértük a BME-n folytatott képzésről való értékelését (1-5-ig terjedő skálán).

A végzetek körében felvett adatok (17. táblázat) megerősítik a korábbi évek eredményeit, hiszen a végzetek többsége mind a szakmai szemléletre, mind pedig az erős elméleti alapokra vonatkozó állításokkal egyetértett, csupán néhányan voltak, akik ezzel ellentétes véleményt fogalmaztak meg. A gyakorlatban hasznosítható ismeretekkel kapcsolatban jobban megoszlott a kérdezettek véleménye, azt viszont kevesebben tartják igaznak, hogy a szakmai ismeretek hiányosak, vagy elavultak lennének. Az elmélet és a gyakorlat összekapcsolása nem minden esetben tűnik sikeresnek, hiszen a válaszadók közel fele – az előző évhez hasonlóan – egyetértett azzal a megállapítással, hogy „*kevés volt a szakmai gyakorlati lehetőség*”.

Állítások elfogadottsága ötfokú skálán	„5”-ös érték	„4”-es érték	„3”-as érték	„2”-es érték	„1”-es érték	Átlag-érték	Szórás	Végzés éve		
								2007.	2008.	2009.
A képzés a gyakorlatban jól használható ismereteket adott.	13,68	39,81	34,89	9,25	2,36	3,53	0,92	3,61	3,42	3,55
A képzés szakmai szemléletet és gondolkodásmódot adott.	39,62	41,49	15,90	2,56	0,44	4,17	0,82	4,14	4,15	4,21
A képzés erős elméleti alapokat adott.	44,21	39,22	15,00	1,45	0,13	4,26	0,77	4,25	4,25	4,28
Az egyetemen nem korszerű szakmai ismereteket tanítottak.	4,03	17,23	26,94	31,71	20,08	2,53	1,11	2,77	2,53	2,34
A képzés során hiányos volt a szakmai ismeretek tanítása.	3,35	14,55	24,37	33,73	24,00	2,40	1,10	2,52	2,45	2,26
A képzés során kevés vagy gyenge volt a szűken vett szakmai anyagokon túlmutató ismeretek közlése.	3,67	20,24	39,36	20,59	16,13	2,75	1,07	2,84	2,77	2,66
Kevés volt a szakmai gyakorlati lehetőség.	16,83	32,80	20,86	20,02	9,49	3,27	1,23	3,57	3,17	3,12
Alacsony szintű volt vagy nem bizonyult elégségesnek a nyelvtanulási lehetőség.	8,14	16,57	21,49	31,90	21,91	2,57	1,23	2,67	2,74	2,37

* Átlagértékek, ahol 1=egyáltalán nem igaz, 5=teljes mértékben igaz

17. táblázat: Az egyetemi képzés megítélése [%]

Az elégedettséget kari szinten vizsgálva (18. táblázat) feltűnő, hogy a képzés gyakorlati elemeivel való elégedettség szintje a Természettudományi Karon a legmagasabb. A többi kar esetén hasonló mértékben fogadják el a legfőbb hiányosságként megjelölt, „keves volt a szakmai gyakorlati lehetőség” állítást, azonban eltérő arányban vélekednek a tanulmányok gyakorlati hasznosíthatóságáról.

A válaszok összhangban vannak azzal is, ahogyan a kérdezettek arról vélekedtek, hogy összességében mennyire tartják használhatónak az egyetemen tanultakat munkájukban. Azok, akik elengedhetetlenül fontosnak, vagy jól használhatónak tartják azokat, sokkal gyakrabban értettek egyet azokkal a megállapításokkal, amelyek a képzés pozitívumait emelték ki (jó elméleti alapok, megfelelően kialakított szemléletmód, gyakorlatban használható ismeretek), és ritkábban fogadták el a képzés negatívumait taglaló állításokat.

Állítások elfogadottsága ötfokú skálán*	KAROK								
	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
A képzés a gyakorlatban jól használható ismereteket adott.	3,75	3,53	3,45	3,60	2,93	3,79	3,59	3,56	3,53
A képzés szakmai szemléletet és gondolkodásmódot adott.	4,16	4,18	3,96	4,10	4,23	4,78	3,97	4,34	4,17
A képzés erős elméleti alapokat adott.	4,37	4,50	3,93	4,13	4,56	4,77	4,23	4,31	4,26
Az egyetemen nem korszerű szakmai ismereteket tanítottak.	2,91	2,48	2,20	2,62	3,25	1,97	2,46	2,50	2,53
A képzés során hiányos volt a szakmai ismeretek tanítása.	2,74	2,37	2,25	2,17	2,96	1,77	2,33	2,45	2,40
A képzés során kevés vagy gyenge volt a szűken vett szakmai anyagokon túlmutató ismeretek közlése.	2,74	2,77	2,69	2,88	3,01	2,12	2,26	2,84	2,75
Kevés volt a szakmai gyakorlati lehetőség.	3,45	3,53	3,35	3,30	3,09	2,56	3,05	3,24	3,27
Alacsony szintű volt vagy nem bizonyult elégségesnek a nyelvtanulási lehetőség.	2,95	2,76	2,77	2,58	2,69	2,58	2,37	2,33	2,57

* Átlagértékek, ahol 1=egyáltalán nem igaz, 5=teljes mértékben igaz

18. táblázat: Az egyetemi képzés megítélése, karonként

A végzettség körében, a BME-n folytatott tanulmányokkal kapcsolatos adatok (19. táblázat) megerősítik az előző kérdés eredményeit, hiszen a végzettség túlnyomó többsége elégedett vagy

teljes mértékben elégedett volt az elméleti képzés színvonalával, míg ezzel szemben csak kicsit több mint egyharmada elégedett a gyakorlati képzés színvonalával. A végzetek alapvetően elégedettek voltak még a tanult ismeretek alkalmazhatóságával és a tanárok segítőkészségével is. A végzetek elégedettsége kicsit alacsonyabb volt az elhelyezkedéshez, a munkában való sikerességhez kapcsolódó szempontok esetén, ami felhívja a figyelmünket arra, hogy az Egyetem ilyen tevékenységeit a következőkben erősíteni kell.

Szempont értékelése ötfokú skálán	„5”-ös érték	„4”-es érték	„3”-as érték	„2”-es érték	„1”-es érték	Átlag-érték	Szórás	Végzés éve		
								2007.	2008.	2009.
Elméleti képzés színvonal	50,74	41,88	6,67	0,70	–	4,43	0,65	4,39	4,44	4,44
Gyakorlati képzés színvonal	8,24	27,00	42,67	18,11	3,98	3,18	0,96	3,07	3,15	3,28
Tanult ismeretek alkalmazhatósága	12,42	50,93	32,09	3,96	0,61	3,71	0,76	3,64	3,71	3,76
Az elhelyezkedés során hasznosítható általános készségek, kompetenciák kifejlesztése	14,83	44,85	28,89	9,19	2,25	3,61	0,92	3,59	3,53	3,68
Tanárok segítőkészsége	27,49	47,09	21,69	3,44	0,30	3,98	0,81	4,02	3,87	4,04
Végzés utáni elhelyezkedés segítése	16,23	33,37	29,10	13,81	7,49	3,37	1,13	3,36	3,28	3,45
Intézményi szolgáltatások színvonal	20,35	46,31	27,45	4,87	1,02	3,80	0,85	3,98	3,52	3,88
Későbbi érvényesülés során hasznosítható kapcsolatok kiépítésének lehetősége	20,16	34,10	34,27	8,60	2,87	3,60	0,99	3,61	2,47	3,70

* Átlagértékek, ahol 1=egyáltalán nem volt elégedett, 5=teljes mértékben elégedett volt

19. táblázat: Az egyetemi képzés megítélése [%]

Az elégedettséget kari szinten vizsgálva (20. táblázat) feltűnő, hogy a képzés elméleti és gyakorlati elemeivel való elégedettség szintje a Természettudományi Karon és a Vegyész-mérnöki és Biomérnöki Karon a legmagasabb, és ehhez kapcsolódóan a Természettudományi Karon a legmagasabb a tanult ismeretek alkalmazhatósága, a Vegyész-mérnöki és Biomérnöki Karon végzetek elégedettek az elhelyezkedés során hasznosítható általános készségek, kompetenciák kifejlesztésével. Érdekes, hogy a végzés utáni elhelyezkedés segítségével való elégedettség karonként erősen eltér, ezért fontos, hogy ennek javítása során egyes karok hallgatóira nagyobb figyelmet kell majd fordítani.

Szempont értékelése ötfokú skálán *	KAROK								
	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Elméleti képzés színvonal	4,48	4,23	4,42	4,30	4,43	4,84	4,53	4,48	4,43
Gyakorlati képzés színvonal	3,17	3,09	3,04	3,08	2,77	3,57	3,86	3,18	3,18
Tanult ismeretek alkalmazhatósága	3,81	3,81	3,62	3,62	3,48	4,14	3,78	3,72	3,71
Az elhelyezkedés során hasznosítható általános készségek, kompetenciák kifejlesztése	3,59	3,58	3,60	3,65	3,40	3,64	3,74	3,61	3,61
Tanárok segítőkészsége	4,03	3,70	4,03	4,16	3,77	4,59	4,05	3,89	3,98
Végzés utáni elhelyezkedés segítése	3,52	2,77	3,30	3,37	3,60	3,59	3,43	3,48	3,37
Intézményi szolgáltatások színvonal	3,94	3,57	3,65	3,93	3,67	3,88	3,76	3,86	3,80
Későbbi érvényesülés során hasznosítható kapcsolatok kiépítésének lehetősége	3,49	3,29	3,51	3,44	3,67	3,93	3,40	3,80	3,60

* Átlagértékek, ahol 1=egyáltalán nem volt elégedett, 5=teljes mértékben elégedett volt

20. táblázat: Az egyetemi képzés megítélése, karonként

A válaszok összhangban vannak azzal is, ahogyan a kérdezettek arról vélekedtek, hogy összességében mennyire tartják használhatónak az egyetemen tanultakat munkájukban. Azok, akik

elengedhetetlenül fontosnak, vagy jól használhatónak tartják azokat, sokkal gyakrabban értettek egyet azokkal a megállapításokkal, amelyek a képzés pozitívumait emelték ki (jó elméleti alapok, megfelelően kialakított szemléletmód, gyakorlatban használható ismeretek), és ritkábban fogadták el a képzés negatívumait taglaló állításokat.

5.3. A SZAKMA ERKÖLCSI ÉS ANYAGI MEGBECSÜLTSGE

A szakma megbecsültségét – a korábbi kutatásoknak megfelelően – idén is két kérdéssel mértük: az anyagi, illetve az erkölcsi megbecsültség tekintetében. A korábbi évekhez hasonlóan idén is úgy látjuk, hogy a két szempont megítélése a hallgatók többségénél élesen elválnak, tehát kettéválasztásuk indokolt.

A korábbi évektől csak kismértékben elmaradva idén közel csak kicsit több mint kétharmadnyian válaszoltak úgy, hogy szakmájuk – erkölcsi presztízst tekintve – a legnagyobb elismertségnek örvend, vagy a jól elismert szakmák közé tartozik. Idén a Természettudományi Kar, a Villamosmérnöki és Informatikai Kar, továbbá a Gépészmérnöki Kar végzettjei vélték úgy leginkább, hogy szakmájuk megfelel ennek a kritériumnak, míg a Gazdaság- és Társadalomtudományi Karon végzettek a legkevésbé – az előző évekhez hasonlóan. A válaszadók között mindössze 7,2% azoknak az aránya, akik úgy érzik, hogy szakmájuk rosszul vagy a legkisebb mértékben elismert erkölcsileg.

Erkölcsi megbecsültség	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Legnagyobb mértékben elismert	10,96	12,03	9,85	4,42	11,33	10,62	10,74	6,65	26,15	6,38	13,97	10,87
Jól elismert	52,12	52,39	55,04	26,92	50,20	67,83	37,02	45,77	62,36	53,19	66,35	53,31
Közepesen elismert	31,61	27,04	27,34	61,11	23,70	15,51	46,07	36,65	10,92	24,16	16,49	28,57
Rosszul elismert	4,34	5,44	6,06	3,94	10,01	2,83	4,56	10,93	–	12,60	3,19	5,33
Legkisebb mértékben elismert	0,98	3,10	1,71	3,61	4,76	3,21	1,61	–	0,57	3,67	–	1,91

21. táblázat: A végzetek véleménye szakmájuk erkölcsi megbecsültségéről, karonként és összesítve [%]

A szakmájuk anyagi megbecsültségéről pozitívan nyilatkozók összesített aránya nőtt a múlt évhez képest (főleg a 2009-ben végzeteket vizsgálva), ugyanakkor jóval alacsonyabb az erkölcsi megbecsültségüket pozitívnak értékelők arányánál. Az anyagi megbecsültség csak a Villamosmérnöki és Informatikai Kar végzettjei esetén haladja meg az átlagos értéket, de náluk több mint 30%-kal. Az építészmérnökök tartják szakmájuk anyagi megbecsültségét a messze legrosszabbnak, mivel közülük senki sem érezte szakmája anyagi megbecsültségét legnagyobb mértékben elismertnek és anyagi elismertség tekintetében a válaszolók több mint 90%-a legfeljebb közepes értékelést adott. A két változó kedvező együtt járását találjuk – a korábbi évekhez hasonlóan – a Villamosmérnöki és Informatikai Karon, ahol mind a két szempont szerint elégedettek a volt hallgatók.

Anyagi megbecsültség	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Legnagyobb mértékben elismert	3,23	6,81	7,26	2,96	3,44	4,53	5,88	0,88	10,92	–	10,47	5,87
Jól elismert	48,45	37,04	43,38	15,67	11,85	42,43	47,14	32,69	29,31	24,93	68,01	42,99
Közepesen elismert	38,04	40,29	36,39	70,90	43,50	45,08	29,58	42,03	43,10	64,09	18,69	38,10
Rosszul elismert	9,10	10,16	10,66	6,86	37,73	4,81	12,06	18,55	16,09	4,72	2,83	10,02
Legkisebb mértékben	1,19	5,71	2,32	3,61	3,47	3,15	5,34	5,86	0,57	6,26	–	3,01

elismeret															
-----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

22. táblázat: A végzettek véleménye szakmájuk anyagi megbecsültségéről, karonként és összesítve [%]

5.4. AZ EGYETEMI ÉLETRŐL VALÓ EMLÉKEK

A kérdőívben szerepeltettünk egy kérdést az egyetemi életről való vélemények megismerése érdekében.

A válaszadók 83,3%-a nagyon szívesen vagy szívesen gondol vissza az egyetemi életére, amely arány évfolyamonként is közel teljesül. Ez alapján az egyetemi életről való pozitív élményekre támaszkodva az alumni szervezetet érdemes majd továbbfejleszteni.

Állítás	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Az egyetemmel kapcsolatban döntően pozitív élményeim vannak, nagyon szívesen gondolok vissza a diákéveimre.	57,58	57,19	41,31	60,51	36,16	48,27	62,90	68,19	23,81	58,46	44,06	51,11
Az egyetemmel kapcsolatban nagyrészt pozitív, kisebb részt negatív élményeim vannak, összességében inkább szívesen gondolok vissza a diákéveimre.	31,68	20,34	42,79	15,05	29,12	29,18	28,28	28,72	66,40	39,67	39,88	32,63
Az egyetemmel kapcsolatban igen vegyes, pozitív és negatív élményeim is vannak, ezért eléggé vegyesek az érzéseim is a diákévekkel kapcsolatban.	9,57	20,96	13,23	15,92	34,72	20,65	7,38	3,08	9,79	1,87	14,56	14,41
Az egyetemmel kapcsolatban nagyrészt negatív, kisebb részt pozitív élményeim vannak, inkább kevésbé szívesen gondolok vissza a diákéveimre.	1,17	1,20	0,92	7,19	–	–	–	–	–	–	1,19	1,08
Az egyetemmel kapcsolatban döntően negatív élményeim vannak, kevésbé szívesen gondolok vissza a diákéveimre.	–	0,31	1,40	–	–	1,90	1,45	–	–	–	0,31	0,64
Az egyetemmel kapcsolatban nincsenek különösebb élményeim, inkább semleges érzelmekkel gondolok vissza a diákéveimre.	–	–	0,34	1,32	–	–	–	–	–	–	–	0,13

23. táblázat: A végzettek véleménye egyetemi életük során szerzett élményeiről, karonként és összesítve [%]

6. KAPCSOLAT AZ INTÉZMÉNNYEL

A végzettekkel való kapcsolattartás alapvető intézményi szervezete az öregdiák/alumni szervezet, így rákérdeztünk az alumni szervezettel való kapcsolatra külön is. Az adatok elemzése alapján megállapítható, hogy a végzettek több mint 90%-a tud róla és közel háromnegyede részt is vesz benne, továbbá az egyetem ilyen irányú szakmai munkájának sikerességét jelenti, hogy a végzés idejének távolodásával mind az alumni szervezet ismertsége, mind az alumni szervezetben való részvétel emelkedik. Az adatok kari bontása alapján örömmel lehet megállapítani, hogy a szervezet ismertsége minden karon mindhárom évfolyam esetén meghaladja kétharmados arányt.

	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Alumni szervezetet ismeri	99,35	93,42	88,26	93,34	89,85	89,09	92,47	93,48	95,77	99,48	94,72	93,22
Alumni szervezet megkereste	91,41	78,04	59,06	71,93	73,59	75,37	66,74	92,82	70,44	84,34	75,41	75,11
Alumni szervezet tagja	15,54	17,47	8,31	9,43	9,17	13,45	11,68	12,25	17,68	15,27	16,52	13,43

24. táblázat: Alumni szervezettel való kapcsolat, karonként [%]

A pályakövetést végző szervezetekkel való kapcsolattartás során a végzetek a BME Karrier Irodát, a BME Öregdiák Szervezetet és az egyetem valamely karát emelték ki. A végzetek közel fele jelezte, hogy a megkeresésre válaszolt, azonban ez a válaszadási hajlandóság évfolyamonként jelentősen eltért, aminek elemzése további vizsgálatot igényel.

Pályakövetést végző szervezet	Végzés éve, összes végzett arányában				Végzés éve, résztvevők arányában			
	2007.	2008.	2009.	Együtt	2007.	2008.	2009.	Együtt
BME valamely kara, tanszéke	13,72	7,58	17,29	13,26	18,96	21,20	37,07	25,89
BME öregdiák/alumni szervezete	52,69	11,19	6,45	22,03	72,80	31,31	13,84	43,02
BME egyéb szervezete	55,00	15,12	29,14	32,80	75,99	42,29	62,48	64,05
ebből Karrier Iroda	46,28	11,18	25,42	27,48	63,95	37,24	54,51	53,66
Egyéb szervezet	0,17	5,68	0,23	1,86	0,24	15,88	0,50	3,64

25. táblázat: A végzeteket megkereső, pályakövetést végző szervezetek megoszlása [%]

Válaszolt megkeresésre	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Igen	60,06	31,62	60,63	49,02	35,38	56,50	57,65	39,15	71,78	41,77	51,35	50,40
Nem	35,34	63,84	34,80	45,77	58,50	43,50	39,79	60,85	28,22	49,03	40,51	45,03
Nem tudja	4,60	4,54	4,57	5,21	6,12	–	2,56	–	–	9,21	8,14	4,57

26. táblázat: A végzetek válaszadási hajlandósága a pályakövetési vizsgálatok esetén [%]

A BME Egyetemi Hallgatói Képviselőt tervezi olyan BME Portál létrehozását, amelyen keresztül a végzetekkel való kapcsolattartás is megvalósulhatnak. Ezen terv előkészítése érdekében a végzeteket megkérdeztük, hogy milyen szolgáltatásokat vennének igénybe a BME Portálon. A végzetek a BME Portálon a frissdiplomás álláshirdetéseket, szakmai gyakorlatok meghirdetését, az ösztöndíjak, pályázatok gyűjteményét, és a volt hallgatók beszámolóit, véleményeit az elhelyezkedésről, karriertervezéssel kapcsolatos cikkeket, tanácsokat tartanak fontosnak.

BME Portál lehetséges tartalma	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Volt hallgatók beszámolóit, véleményei az elhelyezkedésről	4,32	4,25	4,33	4,50	4,16	4,34	4,23	4,69	4,21	4,44	4,20	4,30
Karriertervezéssel kapcsolatos cikkek, tanácsok	4,35	4,08	4,34	4,24	4,48	4,21	4,30	4,40	3,97	4,44	4,16	4,26
Frissdiplomás álláshirdetése, szakmai gyakorlatok meghirdetése	4,78	4,60	4,78	4,93	4,84	4,66	4,66	4,87	4,91	4,80	4,63	4,73
Ösztöndíjak, pályázatok gyűjteménye	4,47	4,37	4,44	4,67	4,72	4,16	4,54	4,45	4,52	4,43	4,30	4,43
Kimondottan az Ön volt szakjára járók fóruma	3,80	3,74	3,93	3,95	3,98	3,89	3,78	4,10	3,49	3,89	3,71	3,84
Pályaorientációs szolgáltatások (tanácsadás, tesztek)	3,99	3,70	3,79	3,92	4,23	3,75	4,05	3,69	3,23	3,87	3,62	3,83
Frissen végzetek, hallgatók bemutatkozását segítő	3,65	3,62	3,84	3,81	3,81	3,78	3,84	3,99	3,14	3,81	3,49	3,72

szolgáltatások (online cv, video)													
Egyetemisták közösségi oldala ismerkedési, bemutatkozási lehetőséggel	3,20	3,19	3,36	3,43	3,14	3,40	3,31	3,45	2,73	3,56	3,05	3,26	
Témába vágó blog ajánló és szemlélő	3,46	3,21	3,62	3,56	3,48	3,48	3,58	3,47	3,11	3,65	3,26	3,45	
Apróhirdetések	3,31	3,19	3,44	3,55	3,68	3,48	3,42	3,50	2,79	3,74	3,25	3,44	

* Átlagértékek, ahol 1=egyáltalán nem fontos, 5=nagyon fontos

27. táblázat: Alumni szervezettel való kapcsolat, karonként

7. KAPCSOLAT AZ DIÁKTÁRSAKRÓL

A végzetek egymás közti kapcsolattartását is szeretnénk volna megismerni, így rákérdeztünk az egymással való kapcsolatra és a kapcsolattartás formáira is. Az adatok elemzése alapján megállapítható, hogy a végzetek több mint 90%-a kapcsolatot tart fenn évfolyamtársaival, és közel egyharmada sok évfolyamtársáról rendelkezik információval, és ez mindhárom évfolyam esetén igaz.

Kapcsolat diáktársakkal	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Sok diáktársáról van információja	26,44	27,45	38,64	33,03	38,31	30,64	17,53	56,12	28,18	35,85	31,38	31,49
Néhány diáktársáról van információja	65,07	68,80	49,59	54,07	61,69	68,76	65,44	43,88	64,64	61,49	56,87	60,17
Nincs ilyen információja	8,48	3,75	11,77	12,90	–	0,60	17,03	–	7,18	2,67	11,75	8,34

28. táblázat: Diáktársakkal való kapcsolat, karonként [%]

A végzetek egymás közti kapcsolattartásának szinte teljesen személyes kapcsolatokon keresztül zajlik, de ezt kiegészítik a közösségi portálokon (iwiw és facebook) és a levelező listákon való kapcsolattartás.

Információ forrása	Végzés éve, összes végzett arányában				Végzés éve, válaszadók arányában			
	2007.	2008.	2009.	Együtt	2007.	2008.	2009.	Együtt
Személyes kapcsolatokon keresztül	91,16	90,95	82,32	87,64	100,00	97,97	97,32	98,36
Levelező listáról	6,92	8,17	13,10	9,72	7,59	8,81	15,49	10,91
BME öregdiák/alumni szervezeten keresztül	3,37	–	0,90	1,38	3,69	–	1,07	1,55
Egyéb közösségi portál	30,18	19,93	27,88	26,18	33,11	21,47	32,96	29,38
Egyéb	2,53	6,34	0,70	2,97	2,78	6,83	0,83	3,33

29. táblázat: A végzetek által igénybe vett továbbképzések formája [%]

8. ELHELYEZKEDÉS

8.1. AZ ELHELYEZKEDÉST SEGÍTŐ CSATORNÁK

E témakört az előző évekkal azonos kérdések segítségével kívántuk megvizsgálni. Az elhelyezkedésre vonatkozó egyes kérdésekre csak azoknak kellett válaszolniuk, akikre az adott kérdés értelmezhető volt. Így a nappali tagozatos hallgatók és a doktoranduszok e témakörben csak az egyetemről az elhelyezkedéshez kapott és elvárt segítségre vonatkozó kérdésekben nyilvánítottak véleményt.

Hazai és nemzetközi példákat említve, már a korábbi években is szoltunk a kapcsolati tőke fontosságáról. A végzetek közel egyharmada ismerősök segítségével helyezkedett el, így továbbra is ez a legsikeresebb álláskeresési csatorna, amelynek a 2007-ben és a 2009-ben végzetek közti online felmérés adataihoz képest az elhelyezkedésben betöltött szerepe az előző évhez képest jelentősen nőtt. A kapcsolati tőke ilyen formán történő kihasználása főként az Építőmérnöki Karra, a Gazdaság- és Társadalomtudományi Karra, valamint a Gépészmérnöki Karra volt jellemző. Ezt a csatornát az egyetemi, tanszéki kapcsolat és az online állásközvetítő oldalak követik.

A negyedik leggyakoribb az állásbörze, ami a Villamosmérnöki és Informatikai Kar, a Vegyészmérnöki és Biomérnöki Kar, és Gépészmérnöki Kar esetén jelentős, ami megfelel a Műegyetemi Állásbörzén kínált munkakörök megoszlásának.

Elhelyezkedést segítő csatornák	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Ismerős, család segítségével	33,37	28,61	34,19	54,11	31,93	32,78	36,16	21,10	17,29	29,79	24,61	31,99
Egyetemi, tanszéki kapcsolat alapján	15,51	11,75	17,94	15,89	11,34	9,77	4,44	24,81	13,55	6,31	24,56	14,97
Online állásközvetítő oldalak segítségével	4,74	4,57	18,22	–	12,06	6,67	6,20	6,48	3,74	28,39	9,97	8,85
Állásbörzék segítségével	11,55	4,61	5,68	1,29	–	12,67	2,23	0,26	0,93	12,73	13,23	7,36
Újsághirdetés alapján	2,24	3,75	7,98	1,58	3,92	6,22	8,72	5,92	26,17	–	2,06	4,53
Tanulmányi szerződés alapján	2,71	–	1,00	–	–	0,90	3,03	–	17,76	3,74	–	1,25
Munkaügyi központ segítségével	–	–	1,26	–	–	–	2,14	–	–	–	–	0,39
Személyzeti tanácsadó cégek segítségével	–	–	0,88	–	–	–	1,49	–	–	–	–	0,27
Felsőoktatási karrier irodák segítségével	–	–	0,11	0,29	–	–	–	–	–	–	–	0,03
Egyéb úton	29,89	46,71	12,75	26,84	40,75	30,99	35,60	41,43	20,56	19,04	25,58	30,35

30. táblázat: A frissdiplomásént történő első elhelyezkedés módja, a végzés éve szerint [%]

Az egyéb kategóriák körében ismét a legelterjedtebb forma volt a munkavállaló általi egyéni cégmegkeresés. A második legnagyobb csoport, akik egyetemi évek alatti munka vagy szakmai gyakorlat során szerzett ismeretségek alapján helyezkedtek el. Ez is jelzi számunkra azt, hogy a tanterveken belül igen is helyet kell kapnia kötelező szakmai gyakorlati programoknak, mert ezek jelenthetik a munkaerőpiacra történő sikeres kilépés első lépcsőfokát.

8.2. AZ ELHELYEZKEDÉSHEZ SZÜKSÉGES IDŐ

Ha minimálisra szeretnénk szűkíteni azon mutatók csoportját, amelyek egy képzés sikerességéről hasznos információt szolgáltatnak számunkra, akkor célszerű a végzetek munkaerő-piaci státuszát, a végzettség birtokában megszerezhető jövedelmet és az elhelyezkedéshez szükséges időt megvizsgálnunk.

Az első munkahely megtalálása előtt a válaszadók alig fele vett részt valamilyen kiválasztási eljárásban, de közülük közel 60%-uk csupán 1-2 cégnél. A legmagasabb arányban a Vegyész-mérnöki és Biomérnöki Karon végzetek vettek részt a kiválasztási eljárásokban (akár többször is).

Cégek száma	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
0	51,13	62,73	59,71	62,21	67,26	55,09	55,46	73,99	76,64	36,92	55,97	57,81
1-2	27,83	25,29	17,96	25,71	8,52	22,00	22,55	19,39	20,56	33,53	29,11	23,85
3-4	14,01	5,61	6,76	11,93	9,13	12,70	13,91	6,62	–	13,67	2,63	8,84
5-10	7,03	3,28	7,48	–	11,53	3,84	4,03	–	2,80	8,88	8,82	5,89
10-nél több	–	3,09	8,10	0,14	3,57	6,37	4,05	–	–	7,01	3,47	3,61

31. táblázat: A végzetek esetén az első munkahely megtalálása előtt kiválasztási eljárás céljából felkeresett cégek száma, karonként [%]

A válaszadók fele még a tanulmányi alatt kezdett el állást keresni. Ők az álláskeresést átlagosan 14,6 hónappal a záróvizsga előtt kezdték el. A válaszadók kevesebb mint egyötöde csupán a záróvizsga után ismerték fel annak fontosságát, hogy minél hamarabb el kell kezdeni az álláskeresést ezt a záróvizsga után átlagosan 3,4 hónappal tették. A férfiak átlagosan korábban kezdték az álláskeresést a nőknél, így ezen a területen tudatosabbnak tekinthetők, de ez a jelenség a korábbi kutatásoknál éppen fordítva volt.

	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Záróvizsga előtt	49,61	38,65	65,36	61,32	36,14	29,97	47,27	29,00	65,41	58,18	65,96	50,56
Záróvizsga körül	26,95	44,10	16,57	19,16	33,51	38,18	33,12	46,96	28,11	22,78	24,67	29,87
Záróvizsga után	23,44	17,25	18,07	19,52	30,35	31,85	19,62	24,05	6,49	19,04	9,37	19,57

32. táblázat: A végzettek esetén az álláskeresés megkezdésének időpontja, karonként [%]

Az első munkahely megtalálásának átlagos ideje megfelelőnek nevezhető, de a 2007-ben és a 2009-ben végzettek közti online felmérés adataihoz képest jelentős (közel 1 hónapos) növekedést mutat, ami az önkitöltős és a reprezentatív mintás felmérés különbségéből származik, és arra utal, hogy az első munkahely megtalálásában kevésbé sikeres végzettek önállóan nem küldenek vissza kérdőívet, még az anonimitás biztosítása esetén sem. A válaszadók 47,3%-a már tanulmányai alatt elhelyezkedett.

A végzés éve	KAROK								
	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
	Összes hallgató*								
2007.	4,2	3,0	2,6	1,1	0,6	2,1	2,8	2,9	2,5
2008.	1,6	1,2	4,8	1,8	1,0	0,4	5,2	2,1	2,4
2009.	1,7	2,2	4,8	2,5	1,0	0,7	0,7	1,6	2,0
Együtt	2,5	2,2	3,8	1,8	0,8	0,8	2,7	2,2	2,3
	Az egyetem alatt el nem helyezkedők								
2007.	9,0	3,6	4,2	2,6	1,6	4,6	4,5	4,5	4,3
2008.	2,0	2,9	7,8	6,9	3,9	2,8	7,0	6,8	5,6
2009.	3,8	5,6	5,8	3,3	3,0	2,0	1,6	4,8	4,2
Együtt	4,9	3,9	5,8	3,4	2,5	3,0	4,5	5,2	4,6

* Az egyetemi évek alatt már elhelyezkedők esetén az elhelyezkedéshez szükséges időt 0 hónapként vettük figyelembe

33. táblázat: Az első munkahely megtalálásának záróvizsga utáni átlagos ideje, karonként [hónap]

8.3. AZ ELHELYEZKEDÉSHEZ ELVÁRT SEGÍTSÉGFORRÁSOK

A végzettek 91,5%-a tartja szükségesnek, hogy az egyetem segítsen a hallgatóknak az álláskeresésben, elhelyezkedésben. Az előző évhez hasonlóan a Villamosmérnöki és Informatikai Karon végzettek igényelték legkevésbé a segítséget. A válaszadók 95,86%-a jelölt meg konkrét segítségi formát, amelyek között leggyakrabban az állásközvetítés, a cégelőadás, gyárlátogatás és a felkészítés az interjúra szerepelt.

Segítség formája	A végzés időpontja			
	2007.	2008.	2009.	Együtt
Állásközvetítés	57,24	34,76	76,36	55,42
Cégelőadások, gyárlátogatások	50,79	24,60	40,08	38,35
Felkészítés az interjúra	36,29	23,36	33,50	30,93
Próbainterjúk, szimulált AC-k	33,28	18,25	32,62	27,86
Álláskeresést segítő kiadványok	16,43	15,51	30,50	20,51
Személyiségfejlesztő tréning(ek)	28,63	15,48	27,49	23,71
Egyéni karriertervezés	17,88	21,61	34,53	24,38
Motivációs levél írás	18,74	19,62	35,40	24,26
Egyéb	25,60	62,78	43,46	44,09

34. táblázat: Az intézménytől elvárt segítség, a végzés éve szerint [%]

A végzettek 24,5%-a nyilatkozott úgy, hogy kapott segítséget az egyetemről. Azok, akik kaptak segítséget az elhelyezkedéshez, leggyakrabban valamely tanszék, oktató beajánlását, segítségét, továbbá a Műegyetemi Állásbörze megszervezését említették. Érdemes kiemelni, hogy az egyetemi segítség között többen is megemlítették a Karrier Iroda szolgáltatásait.

8.4. AZ ELHELYEZKEDÉSBEN SZEREPET JÁTSZÓ TÉNYEZŐK

A jelen kutatásban rákérdeztünk az elhelyezkedésben szerepet játszó tényezőkre is, azaz arra, hogy az elhelyezkedés során mit vettek figyelembe a munkáltatók. A vártaknak megfelelően a munka betöltése során a diploma megléte, az adott szakon szerzett diploma és a BME-n szerzett diploma volt a legfontosabb, a személyes jellemzők közül az egyéni szakmai képességek és a korábbi szakmai gyakorlat a legfontosabb.

Szempontról értékelése elhelyezkedésben betöltött szerepe alapján	Nagy	Közepes	Kicsi	Egyáltalán nem
Az adott szakon szerzett diplomát	73,22	14,75	4,13	7,90
Más szakon szerzett diplomát/folytatott tanulmányt	3,41	5,25	9,98	81,36
BME-n szerezte diplomáját	63,42	19,33	7,08	10,17
Ismerősök ajánlották	27,39	12,64	8,05	51,91
Egyetemi tanárok ajánlották	15,45	9,54	5,06	69,94
Általában az, hogy diplomája volt	79,95	9,01	1,95	9,09
Korábbi szakmai gyakorlattal, tapasztalattal rendelkezik	49,77	21,05	10,88	18,30
Megfelelő egyéni szakmai képességekkel rendelkezik	62,62	24,97	5,24	7,16
Jó volt a személyes megjelenése, fellépése	45,12	37,81	13,11	3,95
Egyéb pozitív egyéni tulajdonságokkal rendelkezik	29,26	46,43	16,66	7,65
Egyéb szempontok	50,77	13,58	3,33	32,32

35. táblázat: Szempont értékelése elhelyezkedésben betöltött szerepe alapján [%]

9. MUNKAERŐ-PIACI STÁTUSZ, MUNKAHELYEK

A jelen kutatásban mind a végzetek munkaerő-piaci státuszával kapcsolatban, mind az őket alkalmazó vállalatokkal kapcsolatban a korábbi kutatások során alkalmazott kérdéseket használtuk.

9.1. STÁTUSZ

A végzetek körében a diplomaszerezést követően a foglalkoztatottak (intézménynél vagy szerződéssel foglalkoztatott és vállalkozó) aránya 97,1%, a munkanélküliek aránya 1,7%, valamint az egyéb inaktívak aránya 1,2%.

Foglalkoztatás módja	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Intézménynél teljes munkaidőben	88,08	90,45	88,22	92,76	70,69	93,05	93,67	99,74	90,65	89,02	86,78	88,93
Alkalmi vagy szerződéses munkát végez	4,85	1,23	4,61	–	9,46	1,65	3,83	0,26	–	4,91	4,07	3,54
Saját vállalkozást irányít	4,83	5,33	3,59	7,10	12,19	0,99	0,80	–	–	–	7,30	4,61
Inaktív státusz	0,93	0,76	1,88	–	3,72	1,32	1,07	–	3,74	1,64	0,68	1,17
Munkanélküli	1,31	2,24	1,69	0,14	3,93	3,00	0,62	–	5,61	4,44	1,16	1,74
Nappali tagozatos hallgató	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

36. táblázat: A végzetek munkaerő-piaci státusza, karonként [%]

A végzetek körében a munkanélküliek részaránya 1,7%, amely megfelel az előző évek értékének, és jelentősen elmarad az országos átlagoktól. Tájékoztatásul: az egyetemi végzettségűek országos munkanélküliségi rátája 2011. I. negyedévében 3,4 % volt.¹

Az alkalmi vagy megbízási szerződéssel foglalkoztatottak, illetve a saját vállalkozást irányítók aránya a többi felméréshez képest megfelelő. A foglalkoztatottak e típusainak jelentős átlag feletti értékét mértük a Építészmérnöki Karon.

A jelen kutatást érdemes összehasonlítani a 2007-ben és a 2009-ben végzetek közti online felmérés adataival, ami alapján megállapítható, hogy a személyes megkérdezés és az önkitöltős kérdezés során mért adatok alapvetően megegyeznek.

9.2. AZ ELSŐ MUNKAHELY

A jelen felmérésben először kérdeztünk rá a végzeteket először alkalmazó cégek főbb adataira. Megállapítható, hogy a végzetek háromnegyede a fővárosban helyezkedett el, és alapvetően ott is maradt.

A vállalat székhelye	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Budapest	80,42	77,79	72,73	85,03	74,50	59,63	61,08	78,69	95,79	73,86	92,48	77,12
Megyeszékhely	7,16	10,69	12,03	1,44	20,95	10,18	17,70	15,65	–	7,19	4,43	9,89
Egyéb város	8,42	10,56	9,98	7,76	4,55	20,17	16,85	5,66	4,21	15,11	2,56	9,64
Község	3,25	0,95	4,84	5,78	–	9,90	3,74	–	–	–	0,53	2,96
Külföld	0,75	–	0,42	–	–	0,11	0,62	–	–	3,84	–	0,39

37. táblázat: A végzeteket alkalmazó cégek székhelyének típusa, karonként [%]

9.3. A JELENLEG BETÖLTÖTT MUNKAHELY

Az elmúlt tíz évben megfigyelhető volt, hogy az általunk megkérdezett pályakezdők azonos idő alatt egyre több szervezetnél próbálták már ki magukat. A 2009-ben végzetek 61,2%-a, a 2008-ban végzetek 55,0%-a, a 2007-ben végzetek 54,0%-a dolgozik első munkahelyén, amely érték kicsit kisebb, mint a korábbi években mért, de a vártak megfelelően az évfolyam emelkedésével együtt nő. Az álláshelyek váltásának elemzése során megállapítható, hogy a nők és a férfiak között nincs jelentős különbség a munkahelyváltási szokásokban. A munkahelyek gyakori váltása leginkább a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar és a Gépészmérnöki Kar frissdiplomásait jellemzi.

Hányadik munkahely	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
1.	53,99	55,04	61,20	60,12	56,62	49,27	47,84	73,44	80,37	68,69	56,52	56,61
2.	28,44	28,82	25,72	27,52	24,01	36,98	23,05	23,47	7,01	25,23	29,99	27,72
3.	9,08	8,49	9,43	6,32	9,73	7,28	16,18	2,83	10,75	6,07	8,11	8,99
4. vagy több	8,49	7,65	3,64	6,03	9,64	6,48	12,93	0,26	1,87	–	5,39	6,68

38. táblázat: Munkahelyek száma, karonként [%]

A végzetek 17,5%-a rendelkezik mellékállással, ami a 2007-ben és a 2009-ben végzetek közti online felmérés adataihoz képest kismértékű csökkenés. Az építészmérnököknél évek óta mért kiugróan magas értékének az oka feltehetőleg az, hogy az építészmérnökök általában több tervező irodának is bedolgoznak, amelyet csak erősít, hogy munkapiaci státuszukat tekintve a vállalkozók aránya is ezen a karon a legmagasabb. A munkaerő-piaci státuszt mindhárom évfolyam esetében megvizsgálva elmondható, hogy a mellékállást vállalók aránya most is a vállalkozók esetén a legnagyobb, ami nem csoda, hisz ezek a státuszok járnak a legkevesebb kötöttséggel.

	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Mellékállással rendelkezik	26,99	7,16	18,37	18,01	32,92	12,11	19,22	12,76	7,94	4,99	17,95	17,54

39. táblázat: Mellékállással rendelkezők aránya, a végzés éve szerint [%]

9.4. A MUNKA SZAKMAISÁGA, A MUNKAKÖR

A pályakezdő mérnökök munkaerő-piaci helyzetének jellemzi, hogy milyen mértékben sikerül a végzeteknek szakmájukban elhelyezkedniük.

Kapcsolódás mértéke	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Nagyon nagy mértékben	44,65	45,48	45,74	61,88	53,34	38,55	17,72	42,20	56,93	45,49	55,86	45,28
Nagymértékben	38,06	29,65	23,10	16,40	37,53	30,69	39,28	38,19	37,13	34,80	25,08	30,50
Kismértékben	14,62	20,83	22,86	17,81	5,19	18,53	34,71	19,61	5,94	19,71	16,65	19,32
Egyáltalán nem	2,66	4,03	8,30	3,91	3,94	12,24	8,29	–	–	–	2,42	4,90

40. táblázat: A végzetek főállásának kapcsolódása a BME-s végzettséghez, karonként [%]

Mindhárom évfolyamon a munkakörnek a nagyon nagy vagy nagymértékben a szakmához való kapcsolódását a végzetek közel háromnegyede jelezte. A nők szívesebben vállalnak szakmájuktól eltérő munkát, ugyanis közöttük magasabb a nem szakmájuktól dolgozók aránya. A korábbi évekhez hasonlóan az építészmérnökök és az építőmérnökök, továbbá a Villamosmérnöki és Informatikai Karon végzetek körében volt legmagasabb a szakmájukban elhelyezkedők aránya. A nem szakmájukban dolgozók aránya az átlagnál jelentősen magasabb a nagyobb létszámú karok közül csak a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar esetében.

A végzetek munkakörének elemzése során a korábbi felméréseknek megfelelően a végzetek fele *tervező, kutató, fejlesztő* munkakörben, további közel egynegyede *kivitelező, gyártó, üzemeltető* munkakörben dolgozik. A *tervező, kutató, fejlesztő* munkakör a Természettudományi Karon, az Építészmérnöki Karon, a Gépészmérnöki Karon végzetek esetén kiemelkedő, míg a *kivitelező, gyártó, üzemeltető* munkakör az Építőmérnöki Karon végzetek esetén. A *gazdasági, pénzügyi* munkakör a vártnak megfelelően a Gazdaság- és Társadalomtudományi Karon végzetek közt a legmagasabb, a *kereskedelmi, üzletkötői* munkakör a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar mellett a Közlekedésmérnöki Kar és a Vegyészmérnöki és Biomérnöki Kar esetén.

Munkakör típusa	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Tervező, kutató, fejlesztő	57,68	46,55	49,39	49,54	67,16	66,16	4,53	45,68	91,40	40,47	64,75	51,34
Kivitelező, gyártó, üzemeltető	17,19	28,51	21,31	36,59	21,76	19,37	24,64	24,78	2,15	12,43	19,50	22,26
Gazdasági, pénzügyi	13,16	4,63	10,55	3,94	–	5,35	38,29	–	6,45	4,42	5,46	9,50
Kereskedelmi, üzletkötői	7,09	6,87	8,46	2,83	–	4,54	22,73	14,80	–	14,36	2,87	7,45
Adminisztratív	1,54	7,08	8,45	7,12	7,86	1,40	8,20	2,59	–	19,20	2,98	5,59
Tanácsadó	3,34	6,35	1,85	–	3,22	3,18	1,62	12,16	–	9,12	4,44	3,86

41. táblázat: A végzetek beosztása, karonként [%]

A végzetek mellékállásukkal kapcsolatban alig kétharmada jelezte, hogy munkája nagyon nagy vagy nagymértékben kapcsolódik a szakmához. A nem szakmájukban dolgozók aránya az átlagnál jelentősen magasabb a nagyobb létszámú karok közül csak a Vegyészmérnöki és Biomérnöki Kar, a Közlekedésmérnöki Kar, a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar esetében.

Kapcsolódás mértéke	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Nagyon nagy mértékben	37,99	7,95	21,89	41,35	28,89	0,91	12,73	24,19	41,18	–	43,63	28,21
Nagymértékben	37,02	7,28	39,49	29,22	46,05	76,44	43,50	10,08	11,76	–	13,72	33,36
Kismértékben	14,43	32,00	8,56	29,43	25,06	–	11,14	–	47,06	–	15,07	15,15
Egyáltalán nem	10,56	52,77	30,06	–	–	22,66	32,63	65,73	–	100	27,58	23,28

42. táblázat: A végzetek mellékállásának kapcsolódása a BME-s végzettséghez, karonként [%]

9.5. A MUNKÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÉSZSÉGEK, SZÜKSÉGES NYELVTUDÁS

A pályakezdő mérnökök munkaerő-piaci elhelyezkedésével kapcsolatban hasznos információ a munkájuk során használt készségek megismerése, ezért ezt is megkérdeztük a végzettektől. Megállapítható, hogy a válaszadók szinte az összes készséget átlagosan a fontos kategóriába (legalább 3,50 érték) sorolták. Kiemelkedően fontos az önálló munkavégzésre irányuló képesség és a precíz munkavégzés, és legkevésbé fontos a társadalmi kérdésekben való jártasság és a vállalkozó szellem.

Készségek fontossága a munkában	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Elméleti szakmai jártasság	4,44	4,02	4,10	4,18	4,31	4,24	3,94	4,30	4,36	4,26	4,25	4,20
Gyakorlati szakmai jártasság	4,57	4,29	4,23	4,30	4,41	4,24	4,40	4,70	4,37	4,06	4,44	4,37
Technikai, számítástechnikai eszközök használatában jártasság	4,28	4,24	4,20	3,95	4,17	4,25	4,17	4,19	3,83	4,04	4,50	4,24
Képesség a tanulásra, önképzésre	4,22	4,25	4,00	3,91	4,01	4,18	4,20	4,08	4,73	4,13	4,28	4,17
Elemzés és rendszerezés képessége	4,10	4,32	3,90	4,01	4,01	4,05	4,24	4,36	4,75	3,98	4,09	4,11
Írásbeli kifejezőképesség	3,74	3,90	3,50	3,76	3,42	3,61	3,89	4,02	4,08	3,80	3,67	3,72
Idegen nyelvű kifejezőképesség	3,65	3,48	3,64	2,89	2,85	3,80	3,39	3,49	4,25	3,72	4,08	3,59
Szervezőképesség	3,91	4,06	3,90	4,02	3,96	4,07	4,17	4,12	3,13	3,44	3,88	3,96
Precíz munkavégzés	4,59	4,69	4,60	4,67	4,70	4,72	4,70	4,51	4,53	4,54	4,55	4,63
Nagy munkabírási	4,29	4,23	4,38	4,20	4,55	4,35	4,34	4,15	4,32	4,29	4,21	4,30
Képesség az önálló munkavégzésre	4,65	4,56	4,65	4,65	4,45	4,55	4,74	4,52	4,58	4,39	4,70	4,62
Képesség a csapatmunkára	4,22	4,31	4,26	4,29	4,15	4,42	4,30	4,29	3,75	4,19	4,23	4,26
Kapcsolatteremtő, kommunikációs készség	4,21	4,15	4,16	4,08	3,99	3,95	4,56	4,50	3,31	4,35	4,08	4,17
Számolási, számítási feladatok megoldásának képessége	3,71	3,73	3,59	4,08	3,68	4,05	3,85	2,83	4,08	3,59	3,43	3,68
Logikai, térbeli gondolkodás	4,02	4,12	3,97	4,35	4,46	4,26	3,68	4,21	4,22	3,58	3,94	4,04
Társadalmi kérdésekben való jártasság	2,70	2,94	2,65	2,78	2,86	2,88	3,20	2,84	2,92	2,98	2,34	2,77
Vállalkozó szellem	3,34	3,44	3,43	3,74	3,31	3,29	3,32	3,32	3,07	3,42	3,45	3,40
Kitűzött célok megvalósításának képessége	4,36	4,19	4,14	4,37	4,30	4,13	4,29	4,10	4,39	4,04	4,24	4,23
Képesség az újításra, új dolgok felfedezésére	4,09	3,84	4,13	3,89	4,01	3,91	4,00	3,66	4,40	3,92	4,20	4,02
Interneten való eligazodás	4,15	4,04	4,05	3,88	4,04	3,85	3,88	4,05	4,22	3,89	4,46	4,08

* Átlagértékek, ahol 1=egyáltalán nem fontos, 5=nagyon fontos

43. táblázat: Az egyetemi képzés megítélése, karonként

A munkáltatók gyakran említik meg, hogy a műszaki végzettségük idegennyelv-tudása nem megfelelő, ezért rákérdeztünk a végzetteknél, hogy ők milyennek tartják a munkájukhoz kapcsolódó nyelvtudás szükségességét és ezen igényeknek való megfelelőségüket. A válaszok elemzése alapján megállapítható, hogy a végzettek fele jelezte az idegennyelv ismeret gyakori szükségességét és közel egyötöde pedig a szükségtelenségét. A nyelvtudás gyakori szükségessége a Természettudományi Kar, a Villamosmérnöki és Informatikai Kar, valamint a Vegyészmérnöki és Biomérnöki Kar esetén jelentősen magasabb, míg a nyelvtudás szükségtelenségét az Építőmérnöki Kar, az Építészmérnöki Kar valamint a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar esetén jelezték átlagosnál nagyobb arányban.

Idegennyelv használat szükségessége	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Gyakran szükséges	56,94	47,58	53,34	26,23	18,44	55,09	37,98	59,14	90,19	68,88	74,63	52,63
Olykor szükséges	27,48	35,68	26,88	37,53	48,25	36,26	29,05	35,20	0,93	24,58	20,48	30,08
Nem szükséges	15,58	16,75	19,77	36,24	33,31	8,65	32,97	5,66	8,88	6,53	4,90	17,29

44. táblázat: Az idegennyelv használat szükségessége a végzetek munkájában, karonként [%]

A nyelvtudásuk megfelelőségével kapcsolatban a végzetek több mint 80%-a jelezte, hogy teljes mértékben vagy nagyrészt megfelelő. A nem megfelelőség – a magas nyelvvizsgaarány ismeretében meglepő módon – a Gazdaság- és Társadalomtudományi Karon volt a legmagasabb.

Idegennyelv tudás megfelelősége	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Teljes mértékben megfelelő	21,33	51,35	34,03	40,42	40,71	31,69	28,92	40,84	51,87	24,11	38,07	35,48
Nagyrészt megfelelő	61,66	34,03	47,44	42,84	40,28	43,14	43,38	39,51	30,37	67,58	55,36	47,84
Inkább nem megfelelő	10,30	14,62	15,19	12,31	15,08	21,88	17,24	19,65	17,76	6,65	6,57	13,30
Egyáltalán nem megfelelő	6,71	–	3,34	4,44	3,94	3,28	10,46	–	–	1,66	–	3,38

45. táblázat: Az idegennyelv tudás megfelelősége a végzeteknél, karonként [%]

9.6. VEZETŐI BEOSZTÁS, ELÉGEDETTSÉG

A munkahellyel való elégedettséget számtalan tényező befolyásolhatja, amelyek közül olyan elemeket vizsgáltunk meg, mint a kereset, illetve a munkahelyi beosztás. Ezekről azt feltételezzük, hogy kedvező hatással lehetnek a munkahelyi elégedettségre.

Jól ismert a társadalmi szinten általános üvegplafon jelenség, miszerint a férfiak magasabb arányban töltenek be vezető pozíciót, ami végzettjeink esetén is igaz. A 2009-ben végzetek esetén a férfiak 18,5%-a vezető, addig a nőknek csak 10,1%-a, a nemek közötti egyenlőtlenség jobban érződik a 2008-ban végzetek esetén, ahol a férfiak 34,0%, a nők 22,5%-a vezető, és a 2007-ben végzetek esetén, ahol a férfiak 23,9%, a nők 15,1%-a vezető.

A vezető munkakörben dolgozók részaránya a Közlekedésmérnöki Karon végzetek esetén kimagasló, és a Természettudományi Karon végzetek esetén a legkisebb. A vidéki városban dolgozó válaszadók gyorsabban jutottak előre a ranglétrán.

Beosztás típusa	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Felső vezető	4,15	10,94	3,17	6,46	9,74	2,09	6,19	12,76	–	0,48	6,95	6,14
Középvezető	12,33	18,34	9,43	13,42	5,72	20,50	20,41	26,20	14,95	1,66	8,47	13,45
Egyéb vezető	5,17	1,93	3,08	3,91	4,84	1,32	6,64	–	–	4,04	2,60	3,42
Alkalmazott	77,08	67,47	82,62	76,21	71,98	75,11	66,76	61,04	85,05	93,82	80,51	75,57
Egyéni vállalkozó, önfoglalkoztató	1,27	1,32	1,70	–	7,71	0,99	–	–	–	–	1,47	1,42

46. táblázat: A végzetek beosztása, karonként [%]

A munkahellyel való elégedettségre vonatkozó kérdésre adható válaszlehetőségek ötfokozatú skálán (az *egyáltalán nem elégedett*-től a *teljes mértékben elégedett*-ig) helyezkedtek el. A válaszok adataiból leolvasható, hogy a 3-as értéknek megfelelő közepesen elégedett szintet mindhárom évfolyamon az összes kar az összes elégedettségi szempontnál elérte.

Érdemes kiemelni, hogy a végzettek elsősorban a munka személyi és tárgyi körülményeivel, illetve szakmai tartalmával voltak elégedettek, illetve a jövedelmekkel, juttatásokkal és a szakmai előmenetellel voltak legkevésbé elégedettek.

Elégedettségi szempont	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Munka szakmai, tartalmi része	4,14	4,06	3,88	3,98	3,89	3,96	3,85	4,05	4,62	4,02	4,21	4,03
Szakmai előmenetel, karrierépítés	3,49	3,70	3,56	3,53	3,50	3,26	3,42	3,42	3,96	3,64	3,87	3,58
Szakmai presztízs	3,84	3,88	3,74	3,72	3,79	3,92	3,65	3,82	4,19	3,82	3,92	3,83
Jövedelem, juttatások	3,46	3,42	3,68	3,68	3,29	3,39	3,30	3,30	3,29	3,63	3,75	3,51
A munka személyi körülményei	4,18	4,34	4,22	4,13	4,20	4,16	4,12	3,69	4,24	4,41	4,51	4,25
A munka tárgyi körülményei	4,09	4,13	4,16	4,18	4,24	4,13	3,97	4,06	3,93	4,08	4,20	4,13

* Átlagértékek, ahol 1=egyáltalán nem elégedett, 5=teljes mértékben elégedett

47. táblázat: Az egyetemi képzés megítélése, karonként

9.7. ALKALMAZÓ CÉG JELLEMZŐI

A jelen felmérésben is bekértük a végzeteket alkalmazó cégek főbb adatait.

A végzettek egynegyede 1000 fő feletti és közel 40%-a pedig 500 fő feletti vállalkozásoknál dolgozik. A legnagyobb létszámú cégeknél a Vegyész-mérnöki és Biomérnöki Karon, a Közlekedésmérnöki Karon, valamint a Gazdaság- és Társadalomtudományi Karon végzettek jelentősen átlagon felüli arányban találhatók. Az építészmérnökök és az építőmérnökök továbbra is előszeretettel dolgoznak kis méretű cégeknél.

A vállalat mérete	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
1-2 fő	6,35	3,46	5,43	4,89	14,66	3,07	1,05	–	–	1,66	7,23	5,07
3-4 fő	6,99	3,93	4,25	10,11	17,95	0,77	2,32	–	3,27	1,66	4,34	5,09
5-9 fő	2,12	8,83	11,19	8,66	15,84	8,04	3,78	5,92	0,00	10,69	5,20	7,24
10-19 fő	8,26	9,82	7,89	3,12	11,72	12,93	2,46	20,17	17,76	7,24	8,69	8,68
20-49 fő	12,20	11,99	16,24	20,15	10,39	16,79	13,01	12,66	14,95	3,09	12,85	13,38
50-99 fő	7,45	8,59	7,56	8,82	7,36	14,98	13,26	0,26	–	9,86	2,60	7,88
100-249 fő	9,62	20,64	8,07	18,76	4,14	7,99	12,65	20,54	29,91	9,50	14,68	12,93
250-999 fő	16,58	16,25	9,07	2,16	7,69	9,73	13,88	11,84	20,56	18,17	22,47	14,14
1000 főnél több	30,41	16,49	30,32	23,32	10,27	25,70	37,60	28,62	13,55	38,12	21,94	25,60

48. táblázat: A végzeteket alkalmazó cégek mérete, karonként [%]

A végzeteket alkalmazó cégek fő tevékenységének megjelölése során a végzettek nem igazán tudtak pontos besorolást adni, erre utal, hogy közel 50%-a az Egyéb kategóriát választotta, ahova szöveges írta be válaszát. Ezt a megoldást főként a Természettudományi, a Vegyész-mérnöki és Biomérnöki Karon, valamint a Villamosmérnöki és Informatikai Karon végzettek választották előszeretettel. Ennek ismeretében kevés hasznos információ vonható le, kivéve a már több kutatásban is említett két általánosságot: az építőmérnökök és az építészmérnökök szinte teljesen az építőiparban helyezkednek el, továbbá a Gazdaság- és Társadalomtudományi Karon végzeteket alkalmazó vállalatok tevékenységi köre szinte minden területre kiterjed.

A vállalat tevékenységi területe	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Mezőgazdaság	–	1,05	1,59	–	–	3,62	–	–	1,27	5,28	–	0,87
Bányászat	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Feldolgozóipar	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Villamosenergia-, gáz-, gőz-, áramellátás	3,32	3,43	5,58	4,31	–	3,16	4,06	–	7,59	5,93	6,17	4,08
Építőipar	17,36	27,29	23,58	79,71	84,80	14,08	4,46	13,69	4,43	–	2,34	22,70
Kereskedelem, javítás	4,11	2,73	3,63	4,01	–	4,68	3,99	7,10	–	5,41	2,70	3,49
Szálláshely- szolgáltatás, vendéglátás	–	–	1,54	–	–	–	2,67	–	–	–	–	0,49
Szállítás, raktározás, posta, távközlés	–	5,47	1,16	–	–	2,63	2,01	5,40	–	–	3,61	2,21
Pénzügyi közvetítés	3,66	1,33	3,44	–	–	1,40	8,65	–	–	–	3,24	2,81
Ingtalanügyek, gazdasági szolgáltatás	–	–	0,82	–	–	–	1,43	–	–	–	–	0,26
Közigazgatás- védelem; kötelező társadalombiztosítás	2,51	1,88	0,86	–	7,36	–	3,90	3,86	–	–	–	1,77
Oktatás	11,95	2,94	4,10	0,58	0,15	5,75	15,16	0,51	13,92	4,64	7,05	6,40
Egészségügyi, szociális ellátás	1,01	–	1,39	–	–	0,23	–	–	–	11,86	–	0,79
Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás, egyéb tevékenység	–	3,88	2,40	–	–	–	4,17	–	–	–	4,19	2,07
Egyéb	56,07	50,00	49,91	11,39	7,69	64,45	49,51	69,43	72,78	66,88	70,70	52,05

49. táblázat: A végzeteket alkalmazó cégek mérete, karonként [%]

A foglalkoztató cégek formájával kapcsolatos feleletválasztós kérdést is beépítettünk a központi kérdőívnek megfelelően. Az adatok alapján megállapítható, hogy a végzetek több mint 80%-a Kft-ben vagy részvénytársaságban dolgozik. A végzetek több mint 10%-át alkalmazzák állami vagy önkormányzati szervezetnél, ami a Természettudományi Karon, a Vegyészmérnöki és Biomérnöki Karon, valamint a Gazdaság- és Társadalomtudományi Karon végzetek esetén különösen magas.

A vállalat formája	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Egyéni vállalkozó, önfoglalkoztató	–	1,62	1,23	4,88	3,57	–	–	–	–	–	–	0,93
Bt.	1,60	2,73	3,44	7,84	1,67	3,12	2,67	–	–	1,66	1,44	2,56
Kft.	52,47	58,77	57,57	45,03	53,06	79,29	41,89	72,98	32,24	29,93	62,74	56,20
Zrt., Nyrt.	15,89	17,99	25,14	28,53	18,08	6,72	21,18	9,26	15,89	32,19	21,20	19,49
Kht.	1,55	–	–	–	5,03	–	–	–	–	–	–	0,54
Állami	19,49	12,90	5,43	5,80	0,15	9,64	20,04	17,76	48,13	30,29	10,28	12,86
Önkormányzati	2,94	1,30	2,39	–	10,93	0,22	5,57	–	–	–	–	2,22
Nonprofit szervezet	1,49	0,57	0,05	4,60	–	–	1,07	–	–	–	0,05	0,73
Egyéb	4,57	4,11	4,76	3,30	7,51	1,00	7,58		3,74	5,94	4,28	4,47

50. táblázat: A végzeteket alkalmazó cégek formája, karonként [%]

A végzeteket alkalmazó vállalkozások tulajdonosi szerkezetét is elemezni szeretnénk volna, és ennek érdekében a végzettet foglalkoztató vállalatban található külföldi tőke részarányt kérdeztük meg. A válaszok elemzése során kiderült, hogy a válaszolók eltérően értelmezték a kérést (van, aki jelölte a 0%-ot, van, aki üresen hagyta), így sajnos az ebből nyert adatok elemzésre nem alkalmasak, így ettől el is tekintek.

A végzeteket foglalkoztató cégek telephelyét vizsgálva megállapítható, hogy a fővárosban dolgozók részaránya az évek során csak kismértékben ingadozott, és a cégek több mint 70%-ának a telephelye Budapesten volt/van (, amely arány az első munkahely esetén is már meg volt). A munkahelyet tekintve a végzetek átlag feletti budapesti koncentrátsága tapasztalható az Természettudományi Karon, valamint a Villamosmérnöki és Informatikai Karon. A válaszadók 1,3%-a dolgozik külföldön, amely csoport részaránya a Gépészmérnöki Karon és a Villamosmérnöki és Informatikai Karon végzetek körében a legmagasabb.

A vállalat székhelye	Végzés éve			KAROK								
	2007.	2008.	2009.	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
Budapest	77,23	76,94	68,29	75,46	69,40	61,38	61,08	78,69	94,86	75,30	87,39	74,33
Megyeszékhely	10,81	9,28	17,45	5,66	27,38	10,16	19,35	15,65	1,87	3,33	8,48	12,37
Egyéb város	9,54	10,14	9,11	14,83	3,22	11,24	18,95	5,66	3,27	21,38	2,17	9,61
Község	1,59	1,07	4,79	3,91	–	12,38	–	–	–	–	0,53	2,42
Külföld	0,84	2,57	0,36	0,14	–	4,83	0,62	–	–	–	1,43	1,28

51. táblázat: A végzeteket alkalmazó cégek székhelyének típusa, karonként [%]

9.8. JÖVEDELMI VISZONYOK

A jövedelmi adatok vizsgálatánál csak a munkaviszonyban, megbízási szerződéssel foglalkoztatottak és a vállalkozók adatait elemeztük, mivel a jövedelemmel nem, vagy csak részben rendelkezők torzították volna megállapításainkat. A munkaviszonyban foglalkoztatottak esetén külön vizsgáltuk a teljes munkaidőben vagy részmunkaidőben foglalkoztatottakat. A kérdőívben – a 2007-ben, a 2008-ban és a 2009-ben végzetek esetén is – rákérdeztünk a havi nettó összjövedelemre és a háztartásában egy főre jutó havi nettó jövedelmére.

		KAROK								
		ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
2011. havi nettó összjövedelem	Átlag	180,45	147,45	208,06	194,46	217,72	116,22	180,75	259,62	208,17
	Szórás	1,573	3,524	4,536	3,568	6,318	3,862	3,710	3,063	1,601
2011. havi nettó egy főre jutó jövedelem	Átlag	158,77	133,47	209,65	186,87	175,32	116,49	156,85	197,25	178,38
	Szórás	2,980	3,133	6,713	4,982	8,407	1,826	4,457	3,256	1,902

52. táblázat: Az összes végzett jövedelmi viszonyai, karonként [ezer Ft]

		KAROK								
		ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
2011. havi nettó összjövedelem	Átlag	187,94	170,90	216,67	241,51	352,06	–	205,09	258,64	231,46
	Szórás	3,259	8,462	8,736	10,257	12,551	–	7,155	4,864	3,461
2011. havi nettó egy főre jutó jövedelem	Átlag	167,08	143,75	247,86	181,08	130,74	–	165,79	210,85	188,23
	Szórás	4,937	3,021	11,829	7,569	7,137	–	8,536	6,014	3,238

53. táblázat: A 2007-ben végzetek jövedelmi viszonyai, karonként [ezer Ft]

		KAROK								
		ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
2011. havi nettó összjövedelem	Átlag	170,00	169,61	237,10	192,24	195,41	116,22	136,10	285,79	215,29
	Szórás	1,809	6,105	9,687	3,645	7,633	3,862	1,814	5,868	2,766
2011. havi nettó egy főre jutó jövedelem	Átlag	142,27	135,50	237,61	172,45	205,40	116,49	120,38	199,40	178,86
	Szórás	4,420	7,353	13,231	5,523	11,624	1,826	3,528	4,890	2,948

54. táblázat: A 2008-ban végzetek jövedelmi viszonyai, karonként [ezer Ft]

		KAROK								
		ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
2011. havi nettó összjövedelem	Átlag	185,12	112,96	176,53	163,77	200	–	186,58	232,17	183,03
	Szórás	2,900	2,894	4,325	3,913	0	–	4,726	4,473	2,022
2011. havi nettó egy főre jutó jövedelem	Átlag	164,20	125,35	145,44	212,00	100	–	200	175,74	168,10
	Szórás	5,417	3,910	5,919	12,709	0	–	0	6,009	3,743

55. táblázat: A 2009-ben végzetek jövedelmi viszonyai, karonként [ezer Ft]

A teljes munkaidőben alkalmazásban álló szellemi foglalkozásúak – KSH terminológia szerint – számított havi nettó átlagkeresete 2011. I. negyedévében 181 185 Ftⁱⁱ volt. Az átlagos országos helyzethez képest tehát átlagos végzettjeink továbbra is kedvező helyzetben vannak, azaz a BME diploma az átlagnál magasabb jövedelmet jelent, már a karrier legelején is. Sajnálattunkra azonban meg kell állapítanunk, hogy egyes karok esetén a kari átlag nem éri el a szellemi foglalkozásúak országos átlagát.

A jelen kutatást érdemes összehasonlítani a 2007-ben és a 2009-ben végzetek közti online felmérés adataival, ami alapján megállapítható, hogy a személyes reprezentatív megkérdezés esetén a válaszadók átlagosan alacsonyabb értékeket adnak meg, mint az önkitöltős anonim kérdezés során, ami arra utal, hogy az alacsonyabb jövedelműek kisebb arányban válaszolnak önként.

		KAROK								
		ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
2010. havi nettó összjövedelem	Átlag	220,0	215,0	222,2	252,3	259,5	316,3	217,4	310,1	257,2
	Szórás	116,8	147,6	113,4	160,5	119,7	189,5	124,4	175,1	153,8
2010. havi nettó egy főre jutó jövedelem	Átlag	212,7	220,8	187,6	249,0	231,4	256,2	216,5	275,2	237,3
	Szórás	202,9	155,1	120,5	179,5	139,1	169,6	183,0	192,1	177,3

56. táblázat: A 2007-ben végzetek jövedelmi viszonyai, karonként [ezer Ft]

		KAROK								
		ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
2010. havi nettó összjövedelem	Átlag	157,3	150,0	157,2	179,8	187,1	164,3	163,9	226,7	187,5
	Szórás	61,5	72,1	84,2	102,9	110,5	153,3	115,4	144,6	120,1
2010. havi nettó egy főre jutó jövedelem	Átlag	150,0	157,1	144,1	174,8	181,3	167,3	142,5	211,4	176,8
	Szórás	68,6	92,6	81,5	143,8	128,8	154,1	115,7	158,9	133,2

57. táblázat: A 2009-ben végzetek jövedelmi viszonyai, karonként [ezer Ft]

A szórás és az átlagérték mellett értékes információval szolgálhat a végzetek havi átlagkeresetének eloszlása, amelyeket a 61. és 62. táblázat tartalmaz.

2011. havi nettó összjövedelem	KAROK								
	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
101 ezer Ft alatt	–	27,66	4,90	15,98	10,54	10,81	–	–	8,10
101-200 ezer Ft	26,45	42,99	32,00	22,16	11,33	86,49	42,86	12,51	24,38
201-250 ezer Ft	60,02	13,15	19,83	23,38	49,76	0,00	19,43	17,14	25,85
251-300 ezer Ft	11,55	2,75	13,52	19,38	1,58	2,70	37,71	27,52	17,66
301-350 ezer Ft	1,97	13,45	18,51	15,38	7,13	–	–	26,05	15,57
351-400 ezer Ft	–	–	5,35	–	19,65	–	–	7,37	4,13
401-600 ezer Ft	–	–	5,88	3,71	–	–	–	9,42	4,32
600 Ft fölött	–	27,66	4,90	15,98	10,54	10,81	–	–	8,10

58. táblázat: Az összes végzett 1 havi nettó összjövedelem megoszlása, karonként [%]

2011. havi nettó összjövedelem	KAROK								
	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
101 ezer Ft alatt	–	36,07	–	11,18	–	–	–	–	6,13
101-200 ezer Ft	21,44	35,07	32,08	15,05	–	–	28,07	14,34	20,22
201-250 ezer Ft	67,61	–	31,14	32,69	2,94	–	–	10,92	23,91
251-300 ezer Ft	3,91	–	4,94	10,97	11,76	–	71,93	23,70	15,63
301-350 ezer Ft	7,04	28,86	19,16	16,34	17,65	–	–	25,63	18,87
351-400 ezer Ft	–	–	–	–	67,65	–	–	16,94	7,63
401-600 ezer Ft	–	–	12,69	13,76	–	–	–	8,47	7,61
600 Ft fölött	–	36,07	–	11,18	–	–	–	–	6,13

59. táblázat: A 2007-ben végzettek 1 havi nettó összjövedelem megoszlása, karonként [%]

2011. havi nettó összjövedelem	KAROK								
	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
101 ezer Ft alatt	–	17,65	1,16	8,67	15,83	10,81	–	–	5,92
101-200 ezer Ft	40,33	19,45	34,69	23,74	17,02	86,49	97,62	13,17	26,82
201-250 ezer Ft	59,06	37,43	17,98	21,84	44,17	–	2,38	6,85	24,75
251-300 ezer Ft	0,61	7,83	0,58	26,17	–	2,70	–	20,84	12,11
301-350 ezer Ft	–	17,65	22,79	19,58	7,14	–	–	44,65	21,71
351-400 ezer Ft	–	–	15,83	–	15,83	–	–	0,79	4,09
401-600 ezer Ft	–	–	6,96	–	–	–	–	13,70	4,60
600 Ft fölött	–	17,65	1,16	8,67	15,83	10,81	–	–	5,92

60. táblázat: A 2008-ban végzettek 1 havi nettó összjövedelem megoszlása, karonként [%]

2011. havi nettó összjövedelem	KAROK								
	ÉMK	ÉPK	GPK	GTK	KSK	TTK	VBK	VIK	Együtt
101 ezer Ft alatt	–	31,19	11,73	25,46	–	–	–	–	11,82
101-200 ezer Ft	16,54	68,81	29,59	25,68	–	–	23,68	10,19	24,99
201-250 ezer Ft	55,09	–	13,27	18,34	100	–	43,42	33,46	28,45
251-300 ezer Ft	28,37	–	31,12	19,37	–	–	32,89	37,93	24,91
301-350 ezer Ft	–	–	14,29	11,15	–	–	–	6,89	6,74
351-400 ezer Ft	–	–	–	–	–	–	–	5,77	1,55
401-600 ezer Ft	–	–	–	–	–	–	–	5,77	1,55
600 ezer Ft fölött	–	31,19	11,73	25,46	–	–	–	–	11,82

61. táblázat: A 2009-ben végzettek 1 havi nettó összjövedelem megoszlása, karonként [%]

MELLÉKLETEK

1. SZÁMÚ MELLÉKLET: A VÉGZETEK KÉRDŐÍVBEN SZEREPLŐ KÉRDÉSEK

HIVATKOZÁSJEGYZÉK

ⁱ Központi Statisztikai Hivatal stADAT-táblájából számolva , 2010., Forrás:

http://portal.ksh.hu/portal/page?_pageid=37,601417&_dad=portal&_schema=PORTAL [2010-11-30]

ⁱⁱ Központi Statisztikai Hivatal stADAT-táblájából számolva , 2010.

Forrás: http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/tabl2_01_28_01hc.html?1256 [2010-12-03]